

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi

Januar/siječanj-septembar/rujan 2014.

Decembar/Prosinac 2014.

Sadržaj :

I.REALNI SEKTOR	7
• Ekonomski rast	7
• Građevinarstvo	8
• Maloprodaja	8
• Industrijska proizvodnja	9
• Tržište rada	12
○ Zaposlenost	12
○ Nezaposlenost	13
○ Plate	13
○ Penzije	14
II.JAVNE FINANSIJE – FISKALNI RAZVOJI	15
• Fiskalna pozicija opšte vlade	15
• Kretanje prihoda od direktnih i indirektnih poreza	16
III.CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR	18
• Cijene	18
• Monetarni sektor	18
• Devizne pričuve	19
• Bankarski sektor u BiH	20
• Tržište kapitala u BiH	22
IV.VANJSKI SEKTOR	24
V.DIREKTNE STRANE INVESTICIJE	27
DODATAK	31

PRILOZI

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u BiH
Tabela 2: Industrijska proizvodnja u FBiH
Tabela 3: Industrijska proizvodnja u RS
Tabela 4: Realni sektor BiH – industrija i usluge
Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)
Tabela 6: Tržište rada
Tabela 7: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)
Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena (CPI)
Tabela 9: Rast i sektorska struktura kredita
Tabela 10: Rast i sektorska struktura depozita
Tabela 11: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM (u %, na godišnjoj razini)
Tabela 12: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima u KM (u %, na godišnjoj razini)
Tabela 13: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjoj razini)
Tabela 14: Uvoz i izvoz roba u BiH
Tabela 15: Glavni trgovinski partneri

SPISAK GRAFIKONA:

- Grafikon 1: Stope rasta industrijske proizvodnje K1-K3 2014/ K1-K3 2013
- Grafikon 2: Rast industrijske proizvodnje po glavnim industrijskim grupama
- Grafikon 3: Stope rasta u prerađivačkoj industriji po granama K1-K3 2014/ K1-K3 2013
- Grafikon 4: Proizvodnja električne energije u BiH u GWH
- Grafikon 5: Stopa rasta zaposlenosti i nezaposlenosti i Stopa nezaposlenosti
- Grafikon 6: Doprinosi pojedinih odjeljaka promjeni ukupnog CPI indeksa (procentni poeni)
- Grafikon 7: Kretanje kamatne stope na depozite
- Grafikon 8: Kretanje kamatne stope na kredite
- Grafikon 9: Kretanje najvažnijih indeksa na svjetskim tržištima
- Grafikon 10: Ukupan promet ostvaren na SASE
- Grafikon 11: Ukupan promet ostvaren na BLSE
- Grafikon 12: Vrijednosti indexa listiranih na Bečkoj berzi
- Grafikon 13: Rast/pad izvoza glavnih trgovinskih partnera
- Grafikon 14: Doprinos rast/padu u ukupnom Izvozu
- Grafikon 15: Rast/pad uvoza glavnih trgovinskih partnera
- Grafikon 16: Doprinos rastu/padu u ukupnom uvozu
- Grafikon 17: SDU ulaganja globalno
- Grafikon 18: Stanje DSU po kvartalima u BiH (u 000 KM)
- Grafikon 19: Najznačajnija ulaganja u BiH po zemljama
- Grafikon 20: Registrovane FDI u BiH po djelatnostima u (000) KM

SPISAK TABELA:

- Tabela 1: Nominalni i realni rast prosječne neto plate u BiH
- Tabela 2: Nominalni i realni rast penzija u BiH
- Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza
- Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.
- Tabela 5: Struktura monetarnih agregata u BiH
- Tabela 6: Struktura deviznih pričuva
- Tabela 7: Kvaliteta kredita
- Tabela 8: Vanjskotrgovinski pokazatelji

LISTA SKRAĆENICA:

ARS	– Anketa o radnoj snazi	OR	– Obavezne rezerve
BATX	– Bosnian Traded Index	PB	– Platni bilans
BD	– Brčko Distrikt	PDV	– Porez na dodanu vrijednost
BDP	– Bruto domaći proizvod	PIF	– Privatizacijski investicijski fond
BDV	– Bruto dodana vrijednost	PJI	– Program javnih investicija
BHAS	– Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	SASE	– Sarajevska berza
BIFX	– Indeks bosanskih investicijskih fondova	SASX-10	– Indeks rezultata 10 najboljih kompanija listiranih na Sarajevskoj berzi
BiH	– Bosna i Hercegovina	SB	– Svjetska banka
BLSE	– Banjalučka berza	SEE	– Jugoistočna Evropa
CBBiH	– Centralna banka Bosne i Hercegovine	SIPA	– Državna agencija za istrage i zaštitu
CEFTA	– Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
CPI	– Indeks potrošačkih cijena	SOR	– Srednjoročni okvir rashoda
DOB	– Dokument okvirnog budžeta	SRS	– Srednjoročna razvojna strategija
DSU	– Direktna strana ulaganja	SSP	– Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EBRD	– Evropska banka za obnovu i razvoj	SST	– Sporazum o slobodnoj trgovini
EC	– Evropska komisija	SVF	– Statistika vladinih finansija
EKS	– Efektivna kamatna stopa	UIO	– Uprava za indirektno oporezivanje BiH
ERS-10	– Indeks dizajniran za prikaz rezultata 10 kompanija iz sistema Elektroprivrede RS	USAID	– Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
EU	– Evropska unija	P1 2012.	– Prva polovina 2012. godine
FBiH	– Federacija Bosne i Hercegovine	P2 2012.	– Druga polovina 2012. godine
FIRS	– Indeks investicijskih fondova RS	K1 2012.	– Prvi kvartal 2012. godine
FISIM	– Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene	K1 2012.	– Prvi kvartal 2012. godine
JR UIO	– Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje	K3 2012.	– Treći kvartal 2012. godine
KM	– Konvertibilna marka (međunarodni standard ISO 4217)	K4 2012.	– Četvrti kvartal 2012. godine
MMF	– Međunarodni monetarni fond	M0	– Rezervni novac
MVTEO	– Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	M1	– Transakcijski novac
OMA	– Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje	M2	– Novac u širem smislu
		QM	– Kvazinovac
		mKM	– Milioni KM
		g/g	– Stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine
		m/m	– stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na prethodni mjesec

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BiH - godišnji pokazatelji

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. (p)
Nominalni BDP BiH (u milionima KM)	25.886	26.798	27.308	28.027	28.738*
Nominalna stopa rasta (u %)	0,3%	3,5%	1,9%	2,6%	2,5%
Realna stopa rasta (u %)	-0,2%	2,2%	-0,6%	0,7%	1,1%
Stanovništvo (hiljade)	3.843	3.840	3.836	3.836	3.836
BDP per capita (u KM)	6.736	6.979	7.119	7.306	7.492*
Broj nezaposlenih u BiH (u hiljadama)	517,0	529,6	543,4	552,5	550,0
Prosječne neto plate u BiH (u KM)	798	816	826	827	833
CPI (indeks potrošačkih cijena)	2,1%	3,7%	2,1%	-0,1%	-0,7%
Konsolidirani budžet BiH ** (u % BDP-a)					
Tekući prihodi	42,0%	42,4%	42,0%	40,7%	-
Tekući rashodi	41,9%	40,7%	40,9%	39,0%	-
Štednja (Bruto operativni bilans)	0,1%	1,7%	1,1%	1,7%	-
Investicije opšte vlade	2,4%	2,9%	3,0%	3,7%	-
Suficit/Deficit	-2,4%	-1,2%	-1,9%	-2,1%	-
Vanjski javni dug	24,3%	24,9%	26,2%	26,4%	-
Novac i krediti** (u % BDP-a)					
Novac u širem smislu (M2)	52,6%	53,8%	54,8%	57,1%	57,1%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽¹⁾	51,5%	52,0%	52,7%	52,0%	52,7%
Platni bilans**					
Saldo tekućeg računa u milionima KM	-1.527,8	-2.511,1	-2.382,7	-1.435,4	-1.924,0
U % BDP-a	-5,9%	-9,4%	-8,7%	-5,1%	-6,7%
Trgovinski bilans**	-5.469,8	-6.230,0	-6.257,6	-5.547,1	-6.107,4
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	7.237,6	8.024,1	7.944,8	8.406	8.747
(stopa rasta u %)	20,5%	10,9%	-1,0%	5,8%	4,9%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	12.707,4	14.254,2	14.202,4	13.953	14.854
(stopa rasta u %)	6,9%	12,2%	-0,4%	-1,8%	3,9%
Bilans roba i usluga (u % BDP-a)	-21,1%	-23,2%	-22,9%*	-19,8%	-21,3%
Bruto devizne rezerve**					
U milionima KM	6.457,7	6.423,6	6.508,6	7.068,3	-
U mjesecima uvoza roba i usluga	6,1	5,4	5,5	6,1	-
Servisiranje vanjskog javnog duga**					
U milionima KM	300,8	340,0	413,3	684,8	-
U % izvoza roba i usluga	4,2%	4,2%	5,2%	8,1%	-

* Izvor: Procjena DEP-a

** Izvor: Ministarstvo finansija i trezora BiH za vanjski javni dug i njegovo servisiranje; Centralna banka BiH za prihode, troškove i neto kreditiranje, kao platni bilans;

(p) Projekcije DEP-a

(1) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BiH u periodu januar-septembar

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Realni sektor					
Industrijska proizvodnja BiH - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	2,6%	4,7%	-4,0%	4,6%	0,4%
Prerađivačka industrija BiH - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	5,6%	3,0%	-2,9%	5,0%	4,5%
Broj nezaposlenih lica u BiH - prosjek (u hiljadama)	516	528	542	552	550
Prosječne plate u BiH - prosjek (u KM)	796	814	824	825	829
CPI (indeks potrošačkih cijena)	2,0%	3,7%	2,1%	0,3%	-1,2%
Javne finansije					
Rast neto prihoda od indirektnih poreza (g/g)	7,8%	4,7%	0,2%	-1,9%	2,6%
Vanjski javni dug - promjena stanja duga	25,0%	9,8%	9,9%	3,5%	10,4%
Novac i krediti					
Novac u širem smislu (M2)	8,2%	5,8%	4,3%	6,7%	7,9%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽²⁾	-0,2%	5,5%	3,2%	1,6%	3,3%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa (u milionima KM)	-1.071,3	-1.656,5	-1.750,2	-1.027,0	-
Porast deficita tekućeg računa (u %)	-4,0%	55,0%	6,0%	-41,3%	-
Bilans roba i usluga					
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	5.346,6	6.008,7	5.998,9	6.371,6	-
(stopa rasta u %)	19,0%	12,4%	-0,2%	6,2%	-
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	9.294,3	10.476,0	10.674,2	10.286,5	-
(stopa rasta u %)	4,6%	12,7%	1,9%	-3,6%	-
Bruto devizne rezerve					
Bruto devizne rezerve - rast u %	-2,7%	-0,2%	0,8%	9,7%	12,1%
U mjesecima uvoza roba i usluga	6,1	5,4	5,2	6,0	5,6

(1) Pokazatelji rasta industrijske proizvodnje za period 2008-2013 su zvanični podaci BHAS-a koje DEP koristi u izradi svojih analiza na temelju potpisanog protokola o međusobnoj razmjeni podataka.

(2) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

I REALNI SEKTOR

Ekonomski rast

Treći kvartal je, obzirom na dostupne podatke, ponovo donio pozitivan ekonomski rast nakon negativne stope od 1,2% (g/g) u drugom te solidnog početka godine sa rastom od 2% g/g u prvom tromjesečju. Rast u trećem kvartalu je ostvaren prije svega kao posljedica ponovnog jačanja robnog izvoza, privatne i javne potrošnje i po svemu sudeći javnih investicija. Ovo je ujedno približno odgovara i kretanju rasta na nivou devet mjeseci uz naravno nešto niže stope obzirom na pad u drugom kvartalu. Jačanje domaće tražnje, ali i izvoza su naravno potakli robni uvoz koji je na nivou devet mjeseci realno rastao trostruko brže od izvoza. Time je stvoren realni rast vanjskotrgovinskog deficita roba od približno 17,2%. Najznačajniji događaji koji su obilježili ekonomski rast u 2014 su bili skroman opadajući rast u okruženju, postepeno povećanje broja zaposlenih u BiH, loše vremenske prilike u prvom polugodištu koje su kulminirale majskim poplavama, pad proizvodnje električne energije, pad izvoznih, te još veći pad uvoznih cijena koji je doveo do deflacije.

Dostupni indikatori ukazuju na porast finalne potrošnje i investicija u prva tri tromjesečja 2014. Skroman devetomjesečni realni rast prometa maloprodaje od 0,9% praćen porastom (u prijavama) deklariranih PDV prihoda od 1,9%, te značajno povećanje uvoza trajnih dobara široke potrošnje od 12,3% su glavni indikatori porasta finalne potrošnje. S druge strane, uprkos nedostupnim podacima o građevinskim radovima za treći kvartal, čini se da investicije bilježe značajan rast prije svega obzirom na visok porast (redovnog) uvoza kapitalnih dobara od 21,7%. Pored toga, prema dostupnim konsolidovanim podacima, investicije opšte vlade bez JP direkcija cesta i autoputeva su bile skoro dvostruko veće u odnosu na prvih devet mjeseci prethodne godine. Ovo indirektno ukazuje na rast građevinskih radova, te ojačava pretpostavku o značajnom povećanju investicija u 2014 godini.

Povećanje domaće tražnje je odraz povećanja raspoloživog dohodka građana i privatne potrošnje s jedne, te rasta javne potrošnje i investicija s druge strane. Glavni faktor rasta raspoloživog dohodka je bio devetomjesečni rast broja zaposlenih od 1,2% uz trend postepenog intenziviranja od početka godine. Na žalost, ovo nije bilo praćeno rastom plata obzirom na tek neznatno povećanje prosječne neto plate od 0,5%. Prošlogodišnji negativan trend inostranih novčanih priliva građana je zaustavljen u drugom tromjesečju najvjerovatnije uslijed priliva po osnovu pomoći nakon majskih poplava. Moguće da je pozitivan rast zadržan i u trećem tromjesečju¹. Raspoloživi dohodak je takođe bio podstaknut i značajnim devetomjesečnim rastom izdvajanja opšte vlade na socijalna davanja od 4,5%. Pored toga, jačanje rasta javnih prihoda kao posljedica jačanja ekonomske aktivnosti je takođe dovelo do rasta javne potrošnje na što ukazuje rast izdvajanja opšte vlade na materijalne troškove od 4,3%, naknade zaposlenih od 1,8%, te visok porast izdataka na kamate od 9,8% su doveli do povećanja javne potrošnje u prvih devet mjeseci. Jačanja domaće tražnje je zajedno sa jačanjem izvoza bilo jedan od glavnih uzroka realnog rasta uvoza od 9,7% tokom devet mjeseci 2014. Rastu robnog uvoza je vjerovatno doprinjelo i pojeftinjenje uvoznih proizvoda obzirom na devetomjesečni pad uvoznih cijena od 2,9%.

Nasuprot problemima u proizvodnji električne energije i poplavama s jedne strane, nešto jača izvozna tražnja u odnosu na prethodnu godinu je takođe bila značajan faktor kretanja bh izvoza u 2014 godini. Nominalni rast robnog izvoza od 1,8% u prvih devet mjeseci je mogao biti u najmanju ruku dvostruko veći da nije bilo problema u proizvodnji električne energije izazvanih vremenskim prilikama i remontima u elektranama. Pri tome je ostatak robnog izvoza (uglavnom zavisao od kretanja izvozne tražnje) ostvario nominalni rast od 4,7%. Nominalni rast je bio dodatno pogođen i

¹ Platni bilans BiH za treći kvartal na žalost nije bio dostupan u vrijeme pisanja pa prema tome ni podaci o prilikama novca građana iz inostranstva.

padom izvoznih cijena (1,8%²) ukazujući na znatno viši realni rast od 3,7%. Rast izvozne tražnje u 2014. je prije svega bio rezultat blagog oporavka euro zone nakon recesije u prethodnoj godini što ujedno indirektno definiše i izvoznu tražnju iz neposrednog okruženja. Pri tome, ključni dio čine prerađivačke industrije Njemačke, Italije, Austrije, Slovenije i ostatka euro zone. Iako one uglavnom bilježe rast proizvodnje u odnosu na prethodnu godinu tokom sva tri kvartala, ovaj rast uglavnom postepeno slabi. To je (sa izuzetkom Slovenije) posljedica smanjenja proizvodnje u drugom i trećem tromjesečju koje se izgleda nije previše odrazilo na bh izvoz. Naime nominalni rast bh robnog izvoza bez električne energije u trećem kvartalu je iznosio 8,8% (g/g) što je čak nešto iznad prvog tromjesečja. S druge strane, pad u drugom tromjesečju je djelomično bio posljedica i majskih poplava te je teško izolovati uticaj izvozne tražnje.

Građevinarstvo

U vrijeme pisanja ovog izvještaja, podaci o građevinarstvu za tri kvartala nisu bili dostupni.

Maloprodaja

Promet maloprodaje u prvih devet mjeseci 2014. je bio tek neznatno veći u odnosu na isti period prethodne godine sa realnom stopom rasta od svega 0,9%. Nasuprot tome, nominalni rast prometa u istom periodu je bio negativan imajući u vidu pad potrošačkih cijena (deflaciju) od 1,2%. Ovo je po svemu sudeći rezultat skromnog rasta finalne potrošnje. Posmatrano po kategorijama, blag realni rast prometa trgovine na malo je rezultat povećanja trgovine neprehrambenih proizvoda od 6,1% u velikoj mjeri neutralisanog smanjenjem u domenu hrane, duhana i pića od 4,9%.

U isto vrijeme trgovina motornim gorivima i mazivima je u realnom smislu bila približno na nivou prethodne godine (rast od 0,5%). Treba reći da je rast prometa neprehrambenih proizvoda bio pretežno u domenu netrajnih dobara (tekstil, obuća, odjeća i sl). S druge strane, trgovina trajnih dobara široke potrošnje po svemu sudeći bilježi pad što posebno ukazuje smanjenje trgovine namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u specijalizovanim prodavnicama od 11,2%. Ipak, čini se da se situacija polako popravlja obzirom da je realni pad prometa u odnosu na prethodni kvartal tokom prva dva tromjesečja zamjenjen povećanjem od 3,4% u trećem kvartalu 2014.

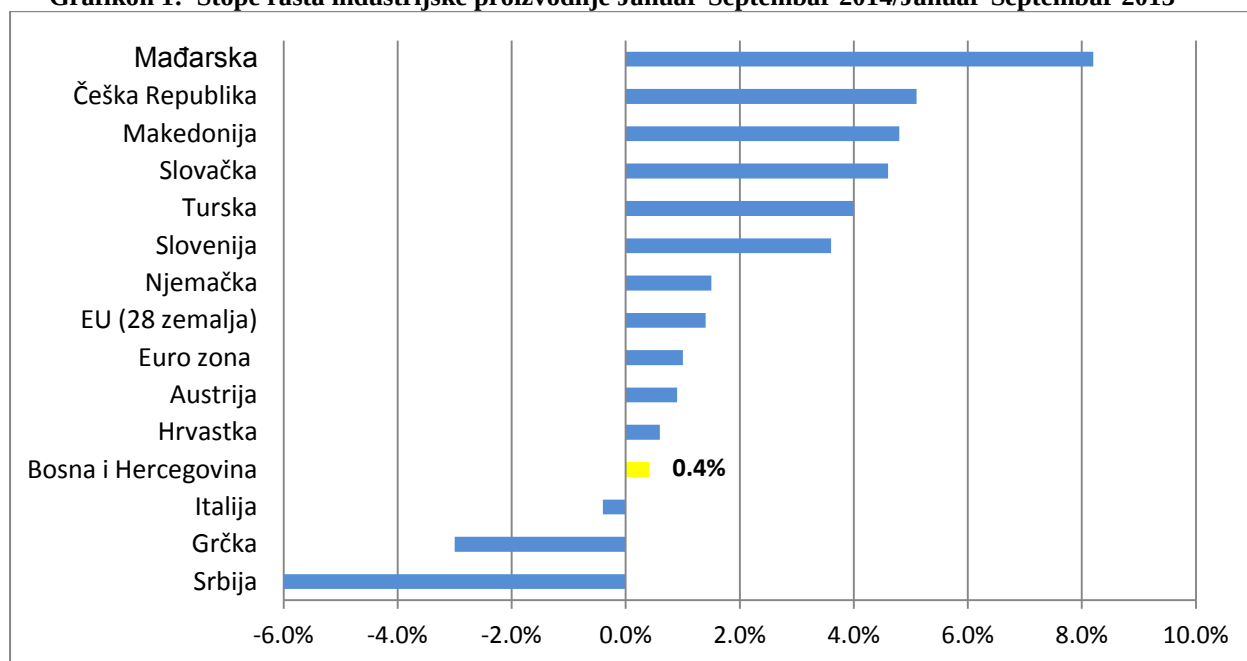
² Ovdje se zapravo radi o indeksu jediničnih vrijednosti robnog izvoza, a ne o pravom indeksu izvoznih cijena. Pored toga, treba napomenuti da indeks ne obuhvata izvozne cijene električne energije te se stoga može koristiti samo kao približna vrijednost stvarnog indeksa.

Industrijska proizvodnja u BiH

- *Stagnacije fizičkog obima industrijske proizvodnje u BiH.*
- *Unatoč mnogim izazovima prerađivačka industrija dala pozitivan doprinos ukupnoj industrijskoj proizvodnji u BiH.*
- *Za razliku od prethodne godine, sektor za proizvodnju električne energije imao je negativan utjecaj na ukupan nivo industrijske proizvodnje.*

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2014. godine u Bosni i Hercegovini je došlo do stagnacije fizičkog obima industrijske proizvodnje sa stopom rasta od 0,4% u odnosu na isti period prethodne godine.³ Poplave koje su zahvatile BiH tokom 2014. godine, oslabljena izvozna tražnja (u K2 2014. godine) kao i nepovoljna hidrološka situacija tokom cijele godine nameću se kao glavni razlozi za stagnaciju industrijske proizvodnje u BiH. Posmatrano po sektorima najjačani negativan doprinos registriran je u sektoru za proizvodnju električne energije koji je usljed nepovoljne hidrološke situacije i relativno visoke osnovice iz prethodne godine zabilježio devetomjesečni pad proizvodnje od 11,6%. Poslovni rezultati u sektoru rudarstva tokom prvih 9 mjeseci 2014. godine bili su na nivou prošlogodišnjih. S druge strane, iako se očekivalo da će bh. prerađivačka industrija biti najviše izložena posljedicama poplava to se na sreću nije materijalizovalo u očekivanom obimu. Tako je prerađivačka industrija unatoč svim izazovima sa kojima se susreće u periodu januar-septembar ostvarila povećanje proizvodnje od 4,5% u odnosu na isti period prethodne godine.

Grafikon 1: Stope rasta industrijske proizvodnje Januar-Septembar 2014/Januar-Septembar 2013

Izvor: Eurostat i Nacionalni statistički zavodi

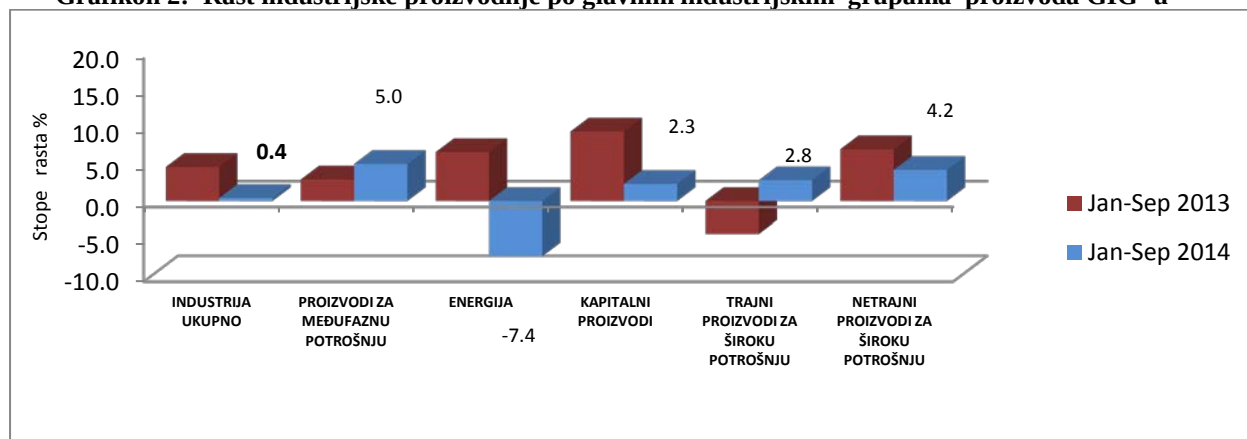
Posmatrano po klasifikaciji glavnih industrijskih grupa proizvoda, BiH je zabilježila devetomjesečni rast proizvodnje u svim kategorijama izuzev u proizvodnji energije gdje je registrirano smanjenje proizvodnje od oko 7,5%, što je prije svega posljedica pada proizvodnje električne energije.⁴ U

³ Agencija za Statistiku BiH, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za septembar 2014. godine“, Sarajevo, 27.10.2014.godine.

⁴ **proizvodi za međufaznu potrošnju**-(željezo, čelik, aluminij, rude metala i kamena, drvo, rezana građa, cement), **netrajni proizvodi za široku potrošnju**-(hrana i piće, duhan, odjeća, obuća, lijekovi), **energija**-(ugalj, koks, derivati nafte i električna

poređenju sa istim periodom prethodne godine najviše stope rasta zabilježene su u kategorijama proizvoda za međufaznu potrošnju i netrajnih proizvoda za široku potrošnju i iznosile su 5% odnosno 4,2%. U periodu januar-septembar 2014. godine također je došlo i do blagog povećanja proizvodnje kapitalnih te trajnih proizvoda za široku potrošnju gdje su zabilježene stope rasta od 2,3% odnosno 2,8% u odnosu na isti period prethodne godine.

Grafikon 2: Rast industrijske proizvodnje po glavnim industrijskim grupama proizvoda GIG- u

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Rudarstvo u BiH

Sektor rudarstva u BiH, koji ima veoma važnu ulogu u ukupnoj industrijskoj proizvodnji, tokom prvih devet mjeseci 2014. godine ostvario je proizvodnju koja je skoro na nivou istog perioda prethodne godine. Prema podacima BHAS-a o proizvodnji u ovom sektoru pozitivan doprinos rastu zabilježen je u rudnicima mrkog uglja i lignita koji su zahvaljujući zadovoljavajućoj pogonskoj spremnosti u termoelektranama zabilježili devetomjesečno povećanje proizvodnje od skoro 2%. S druge strane, još uvijek neizvjesna situacija na svjetskom tržištu metala rezultirala je padom proizvodnje u rudnicima metala od skoro 6%.

Prerađivačka industrija u BiH

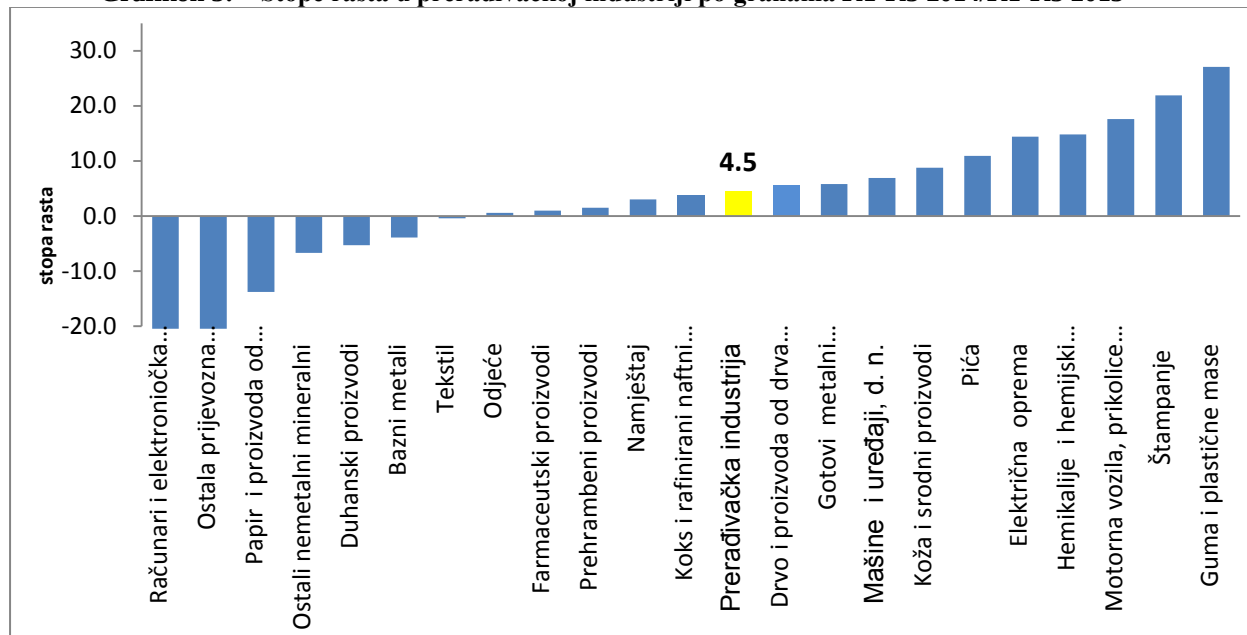
Bh. prerađivačka industrija koja čini 2/3 ukupne industrijske proizvodnje i prilično je izvozno orijentisana u proteklom periodu u velikoj mjeri je zavisila od kretanja na tržištima glavnih trgovinskih partnera. Zahvaljujući povoljnom ambijentu prerađivačka industrija u Bosni i Hercegovini tokom prvog kvartala 2014. godine zabilježila je dosta visoku stopu rasta od preko 10%. Međutim, već tokom drugog kvartala usljed vremenskih nepogoda i slabljenja izvozne tražnje ovaj rast je prepolovljen. Zahvaljujući relativno povoljnim rezultatima tokom trećeg kvartala (registrirana stopa rasta K3-2014/K3-2013 3,6%) prerađivačka industrija u BiH je prema podacima BHAS-a za period januar-septembar 2014. godine ostvarila povećanje proizvodnje i broja zaposlenih od 4,5% odnosno 4,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Ako se prerađivačka industrija posmatra po granama, evidentno je da je većina dominantnih industrijskih grana (drvna, hemijska, tekstilna, mašinska industrija i proizvodnja gotovih metalnih proizvoda) tokom prvih devet mjeseci 2014. godine ostvarila rast proizvodnje u odnosu na isti period prethodne godine.⁵ S druge strane, ako se u

energije), **kapitalni proizvodi**-(metalne konstrukcije, mašine i aparati, pumpe, kompresori, motorna vozila i rezervni dijelovi za automobile), **trajni proizvodi za široku potrošnju**-(namještaj, mašine, električni aparati i autodijelovi).

⁵ Industrijske grane su grupisane na način da **metalna industrija** uključuje (proizvodnja baznih metala, proizvodi od metala, proizvodnja mašina i uređaja i proizvodnja rezervnih dijelova za automobile), **drvna industrija**(prerada drveta i proizvoda od drveta, proizvodnja namještaja, proizvodnja celuloze i papira), **hemijska industrija**(proizvodnja hemijskih i farmaceutskih proizvoda,) **prehrambena industrija**(proizvodnja hrane, pića i duhana).

obzir uzme učešće u ukupnoj industrijskoj proizvodnji u BiH u navedenom periodu pojedinačno najviše je podbacila industrija baznih metala gdje je registrirano smanjenje proizvodnje od oko 4% u odnosu na isti period prethodne godine. Smanjenje potražnje i pad svjetskog indeksa cijena metala ⁶ od oko 9% u odnosu na prethodnu godinu negativno se odrazio na proizvodne procese u BiH.⁷ Otežane okolnosti poslovanja u proizvodnji aluminijuma, koje traju već duže vrijeme, nastavljene su i tokom 2014. Godine, tako da su privredni subjekti koji djeluju u okviru ove industrije značajno smanjili svoju proizvodnju, dok je proizvodnja željeza i čelika povećana u odnosu na isti period prethodne godine. Stope rasta u prerađivačkoj industriji po granama prikazane su na grafikonu ispod:

Grafikon 3: Stope rasta u prerađivačkoj industriji po granama K1-K3 2014/K1-K3 2013

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Energetski sektor u BiH

Energetski sektor ima veoma važnu ulogu u ukupnoj strukturi industrijske proizvodnje u BiH i u proteklm godinama predstavljao je jedan od glavnih oslonaca njene stabilnosti. Međutim, poslovni rezultati ovog sektora tokom prvih devet mjeseci 2014. godine bili su daleko ispod prošlogodišnjeg nivoa i imali su negativan utjecaj na ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH. Posebno negativan utjecaj na ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH imao je sektor za proizvodnju električne energije koji je usljed nepovoljno hidrološke situacije i relativno visoke osnovice iz prethodne godine zabilježio pad proizvodnje. Naime, prema posljednjim dostupnim podacima NOSBiH-a ukupna proizvodnja električne energije u BiH u periodu januar-septembar 2014. godine iznosila je 10686 GWH što predstavlja smanjenje od oko 10% u odnosu na isti period prethodne godine. U periodu januar-septembar 2014. godine došlo je do pada proizvodnje u hidroelektranama od oko 25% što je bio i ključni razlog ukupnog pada proizvodnje i izvoza električne energije u BiH u navedenom periodu.⁸ S druge strane, pogonska spremnost u termoeenergetskim postrojenjima u navedenom periodu bila je na zadovoljavajućem nivou što je omogućilo povećanje proizvodnje električne

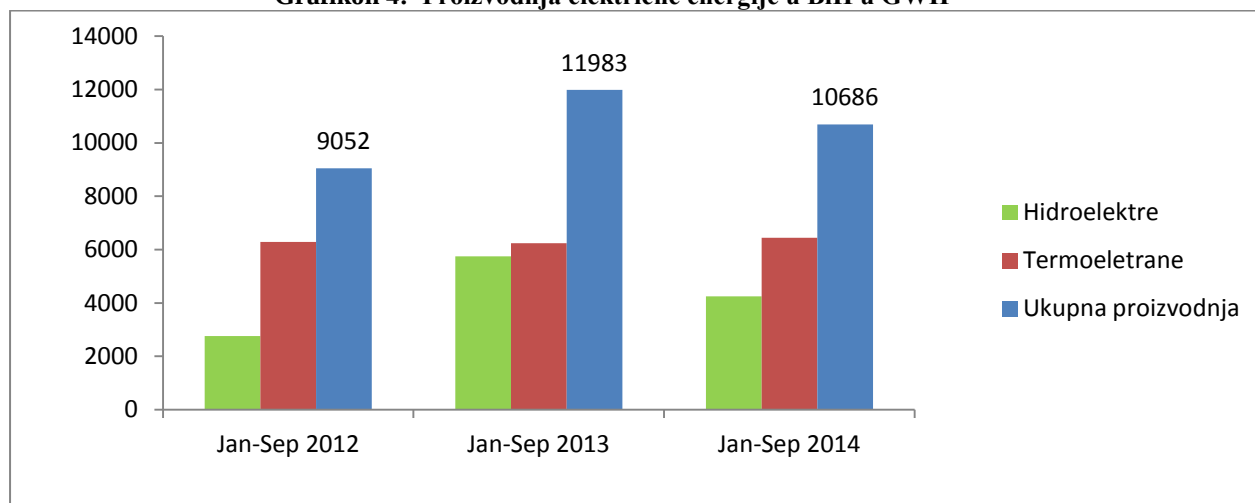
⁶ Svjetski indeks cijena metala-*Commodity Metals Price Index* uključuje: aluminijum, bakar, željeznu rudu, olovo i cink.

⁷ IMF, commodity prices data, Septembar 2014.

⁸ Posmatra li se struktura ukupne proizvodnje električne energije u BiH za period januar-septembar 2014. godinu hidroelektrane su učestvovala sa 39,7%, dok je učešće termoelektrana 60,3% ukupne proizvodnje električne energije. Poređenja radi u istom periodu 2013. godine u ukupnoj proizvodnji električne energije hidroelektrane su učestvovala sa 48%, dok je učešće termoelektrana iznosilo 52%.

energije u termoelektranama od skoro 3,5%. Smanjenje u ukupnoj proizvodnji rezultirao je devetomjesečnim padom izvoza električne energije od oko 35% (posmatrano u fizičkim jedinicama). Što se tiče potrošnje električne energije u BiH, prema podacima NOSBiH-a ukupna potrošnja električne energije u periodu januar-septembar 2014. godini smanjena je za 3% u odnosu na isti period prethodne godine.⁹

Grafikon 4: Proizvodnja električne energije u BiH u GWh

Izvor: NOSBiH-Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini

Tržište rada u BiH

Zaposlenost

Tržište rada BiH u K3 2014. godine pokazuje skroman oporavak. Ukupna radna snaga u BiH se povećala zahvaljujući porastu broja zaposlenih, uz smanjenje broja nezaposlenih lica. Prosječan broj zaposlenih u periodu I-IX 2014. godine je uvećan za 1,2% g/g i iznosi 698,9¹⁰ hiljada, a intenzitet rasta je naročito povećan u K3. Najveći rast broja zaposlenih je u području prerađivačke industrije (4,3% g/g), što je značajno imajući u vidu da 1/5 ukupno zaposlenih radi u posmatranoj djelatnosti. Pored industrije, broj zaposlenih je značajno uvećan u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (4,3% g/g). U javnoj upravi, obrazovanju i zdravstvu broj zaposlenih je u prosjeku uvećan za 0,6%.¹¹ Pojedine djelatnosti još uvijek smanjuju broj zaposlenih. U djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravke motornih vozila i motocikala broj zaposlenih je smanjen za 2,2% g/g, a u građevinarstvu 1,3%. Ipak, intenzitet smanjenja broja zaposlenih u posmatranim djelatnostima je znatno slabiji u K3 u poređenju sa K1 (g/g).

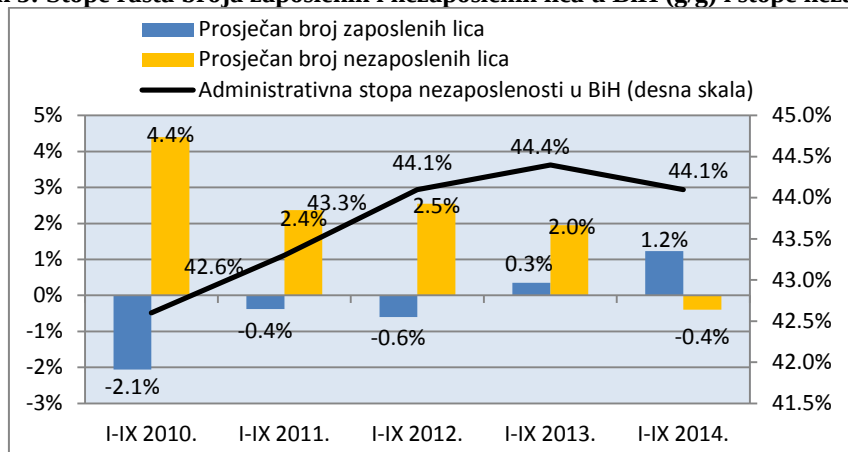
U FBiH broj zaposlenih u periodu I-IX 2014. godine je uvećan za 1,7%, i iznosi 442,1 hiljada. Najveći porast broja zaposlenih je u područjima prerađivačke industrije, pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane i trgovine na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala. U periodu pripreme Ekonomskih trendova broj zaposlenih u RS za septembar 2014. godine nije objavljen, ali prema stopama rasta broja zaposlenih u BiH i FBiH evidentan je rast broja zaposlenih i u RS.

⁹ NOSBiH „Izveštaj o tokovima električne energije na prijenosnoj mreži u BiH za septembar 2014. godine“, oktobar 2014. godine.

¹⁰ Privremeni podatak, Izvor: BHAS.

¹¹ Područje djelatnosti javne uprava i odbrane, obaveznog socijalnog osiguranja (-0,1% g/g), obrazovanje (1,1%), zdravstvena zaštita i socijalna pomoć (0,8%).

Grafikon 5: Stope rasta broja zaposlenih i nezaposlenih lica u BiH (g/g) i stope nezaposlenosti

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Nezaposlenost

Povećanje broja zaposlenih u BiH je doprinijelo smanjenju broja nezaposlenih. Administrativna stopa nezaposlenosti u periodu I-IX 2014. godine je iznosila 44,1%.¹² Nakon prvog kvartala, kada je još uvijek bio prisutan godišnji rast broja nezaposlenih, u K2 i K3 je registrovano smanjenje broja nezaposlenih.¹³ Prosječan broj nezaposlenih lica u BiH u periodu I-IX 2014. godine je iznosio 550,2 hiljada, i manji je za 0,4% g/g. U istom periodu, broj nezaposlenih u RS je smanjen za 3,3% g/g i iznosi 147 hiljada. Najveći broj odjavljenih lica sa zavoda za zapošljavanje u posmatranom entitetu je u kategorijama NKV i KV lica.

U FBiH prosječan broj nezaposlenih u posmatranom periodu je iznosio 391,1 hiljada, što je za 0,8% više u odnosu na I-IX 2013. Međutim, u K3 je registrovano smanjenje broja nezaposlenih (0,2% g/g), što može biti pokazatelj postepenog zaustavljanja rasta broja nezaposlenih u ovom entitetu. Prema kvalifikacionoj strukturi najviše novoprijavljenih lica na zavode za zapošljavanje u FBiH je u kategorijama SSS i VSS, a najviše odjavljenih lica su u NKV kategoriji.

Plate

Usporena ekonomska aktivnost je uticala na stopu rasta prosječnih neto plata u BiH. Prosječna neto plata za period I-IX 2014. godine je iznosila 829 KM i veća je nominalno za 0,5% g/g, dok je realni rast nešto veći, zbog deflacije. Intenzitet rasta prosječne neto plate u BiH je slabiji od početka godine (poređenje g/g), da bi u K3 prosječna neto plata bila gotovo nepromijenjena u odnosu na K3 2013. godine. U nominalnom smislu neto plate u BiH su najviše smanjenjene u područjima administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti, ostalih uslužnih djelatnosti i umjetnosti, zabave i rekreacije. Uz nešto manji intenzitet, neto plate su takođe smanjene i u prerađivačkoj industriji, prevozu i skladištenju, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Kao posljedica navedenog, nominalni rast prosječne neto plate je bio skroman.

Prosječne neto plate u entitetima u I-IX 2014. godine nisu se značajno razlikovale u nominlanom iznosu (832 FBiH, i 824 RS), ali je u poređenju sa prethodnom godinom u FBiH zabilježeno neznatno smanjenje neto plate, dok je u RS registrovan rast (tabela ispod). Brži rast neto plata u RS (u poređenju sa platama u FBiH) je izražen u područjima javne uprave, odbrane i obaveznog socijalnog osiguranja, obrazovanja, informacija i komunikacija. Takođe, u FBiH je zabilježeno smanjenje neto

¹² Administrativna stopa nezaposlenosti je manja za 0,3 p.p. u odnosu na isti period 2013. godine.

¹³ Stope promjene g/g: K1 0,2%, K2 -0,5%, K3 -0,9%.

plata u djelatnosti prerađivačke industrije, hotela i restorana¹⁴, stručnih naučnih i tehničkih djelatnosti, umjetnosti, zabave i rekreacije, dok je u RS ostvaren rast neto plata.

Tabela 1: Stope rasta prosječnih neto plata u BiH (g/g)

	BiH	FBiH	RS
Nominalni rast			
I-IX 2012.	1,3%	1,3%	1,1%
I-IX 2013.	0,1%	0,7%	-1,3%
I-IX 2014.	0,5%	-0,1%	2,1%
Realni rast			
I-IX 2012.	-0,8%	-0,8%	-0,9%
I-IX 2013.	-0,2%	0,6%	-1,7%
I-IX 2014.	1,7%	0,8%	3,5%

Izvor: Agencija za statistiku BiH, entitetski zavodi za statistiku, DEP kalkulacije

Penzije

U K3 2014. godine nije bilo značajnih promjena nivoa penzija u BiH. Prosječan broj penzionera u periodu I-IX 2014. godine je iznosio 633,6 hiljada lica što je za 1,4% više u odnosu na isti period 2013. godine. Uporedo sa povećanjem broja penzionera povećan je i broj zaposlenih u BiH, ali je i dalje odnos broja zaposlenih i penzionera nezadovoljavajući (1:1,1). Sa povećanjem broja zaposlenih u BiH došlo je do povećanja prihoda od doprinosa za MIO/PIO.¹⁵ Prosječna penzija u BiH u posmatranom periodu je nominalno uvećana za 4,9% g/g, i iznosi 353¹⁶ KM, uz brži realni rast (deflacija). Penzije u oba entiteta su imale ujednačene nominalne stope rasta (tabela ispod) i iznosile su 366 KM u FBiH i 331 KM u RS za period I-IX 2014. Brži rast penzija je posljedica povećanja penzija u januaru 2014. godine.¹⁷

Tabela 2: Stope rasta prosječnih penzija u BiH (g/g)

	BiH	FBiH	RS
Nominalni rast			
I-IX 2012.	-0,3%	1,0%	-2,4%
I-IX 2013.	-0,2%	-0,7%	1,0%
I-IX 2014.	4,9%	5,0%	4,9%
Realni rast			
I-IX 2012.	2,3%	-1,1%	-4,3%
I-IX 2013.	-0,5%	-0,8%	0,6%
I-IX 2014.	6,2%	5,9%	6,4%

Izvor: Penzioni fondovi u BiH, DEP kalkulacije stopa rasta

¹⁴ Područje djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

¹⁵ U periodu I-IX 2014. godine u FBiH prihodi od doprinosa za MIO/PIO su uvećani 4% g/g, a u RS 3% g/g.

¹⁶ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta u ukupnom broju penzionera. Entitetske prosječne penzije se odnose na sve isplaćene penzije bez obzira na mjesto prebivališta penzionera.

¹⁷ Detaljnije o povećanju penzija u entitetima u Ekonomskim trendovima januar-mart 2014. godine.

II JAVNE FINANSIJE

Fiskalna pozicija opšte vlade

Prema podacima opšte vlade konsolidovanim od strane OMA¹⁸-e budžetski prihodi svih nivoa vlasti su uglavnom pratili ekonomski rast u prva tri tromjesečja. Naime, nakon dosta visokog godišnjeg rasta od 8,3% u prvom kvartalu, rast prihoda znatno usporava u drugom tromjesečju (2,4%), da bi se situacija donekle popravila u trećem kvartalu kada je zabilježena stopa od 3,6% (g/g). Rast prihoda je uglavnom obilježen rastom indirektnih poreza od 2,6%, stagnacijom prihoda od direktnih poreza, te povećanjem prihoda od doprinosa od 4,3% nakon tri tromjesečja.

U isto vrijeme, tekući rashodi su uglavnom pratili rast prihoda ali uz nešto niže stope rasta. Tako je na nivou devet mjeseci rast prihoda od 4,6% bio praćen povećanjem rashoda od svega 3% uz to još obračunatim na nižu osnovicu. Time je štednja sektora opšte vlade znatno povećana za 34%.

Kretanje tekućih rashoda su uglavnom obilježili ranije pomenuti izdaci javne potrošnje i socijalnih davanja. Ipak, zanimljivo je da u trećem tromjesečju dolazi do izrazitog skoka budžetskih izdataka za javne investicije (rast od 130%) čime po prvi put u 2014 investicije sektora vlade čak i bez konsolidacije sa (vanbudžetskim) JP direkcijama cesta prevazilaze vladinu štednju. Time se može zaključiti da je opšta vlada u trećem kvartalu ostvarila značajan deficit. Zapravo, znatno manji deficit je vjerovatno bio prisutan i u preostala dva kvartala nakon eventualne konsolidacije sa pomenutim JP i ostalim vanbudžetskim fondovima. Na ovo djelomično ukazuju i godišnja povećanja stanja vanjskog duga u septembru za 10,4%¹⁹, te bankarskih zajmova sektora opšte vlade od 17,4%²⁰.

Indirektni porezi u BiH

Treći kvartal je donio oporavak budžetskih priliva sa JR UIO nakon smanjenja u drugom tromjesečju. Naime, budžetski prilivi sa JR nakon izdvajanja za minimalne rezerve i servisiranje vanjskog duga su u trećem tromjesečju bili za 9,2% veći u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo je rezultat značajnog rasta bruto prihoda od 8,7% praćenog snažnim povećanjem povrata (23,2% g/g) što je dovelo do nešto nižeg rasta neto prihoda od 5,9%. S druge strane, rast povrata je bio više nego iskompenziran smanjenjem obaveza servisiranja vanjskog duga od 13,6% što je na kraju podiglo stopu povećanja budžetskih priliva iznad bruto prihoda. Time je uglavnom neutralisan pad budžetskih priliva od 10% iz drugog tromjesečja tako da na nivou devet mjeseci prilivi nakon servisiranja duga bilježe godišnji rast od 1,1%. Čak i ovako nizak rast u 2014 godini je napredak u odnosu na prethodne dvije godine kada je zabilježen negativan trend.

¹⁸ „Odjel za makroekonomsku analizu“ upravnog odbora „Uprave za indirektno oporezivanje“.

¹⁹ Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine

²⁰ Izvor: centralna banka Bosne i hercegovine

Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2013	2011	2012	2013	2014	2014				
	strukt				jan-sep	K1	K2	K3	avg	sep
Bruto prihodi - prikupljeno	100	6,3	-0,1	0,2	4,8	6,1	-0,4	8,7	9,7	8,8
Povrati	16,9	21,2	0,2	12,8	15,6	1,9	21,6	23,2	4,9	35,4
Neto prihodi - prikupljeno	83	4,0	-0,1	-2,1	2,6	7,1	-4,6	5,9	10,6	3,4
PDV	53	5,0	0,5	-1,9	2,3	9,5	-4,6	2,9	15,7	-1,2
Carine	4	-7,4	-18,5	-5,6	10,3	12,8	7,3	11,1	9,3	7,4
Akcize	22	7,9	2,8	-2,5	1,5	4,2	-12,1	15,5	5,6	14,9
Putarine	5	-5,3	-1,3	-0,1	2,9	12,7	-0,7	-0,5	2,5	-7,7
Ostali prihodi	0	-2,7	-1,7	1,9	10,8	-2,7	17,2	16,4	23,9	12,8
Neusklađeni prihodi	0	-67,2	-70,4	99,9	40,4	-79,8	-204,6	202,1	3,0	4,0
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	6,3	0,0	0,1	4,8	6,6	-1,3	9,2	10,5	9,7
Minimalne rezerve	17,1	20,7	0,2	12,6	15,2	0,6	22,9	22,3	7,0	31,8
Budžeti	82,9	4,1	-0,1	-2,1	2,6	8,1	-5,9	6,7	11,2	5,1
Servisiranje vanjskog duga	11,6	12,9	37,2	47,5	13,7	50,9	14,8	-13,6	7,2	-32,9
FBiH	7,5	12,5	37,8	51,0	15,0	47,9	19,7	-14,8	13,1	-34,5
RS	4,0	13,7	36,1	41,1	10,9	56,5	5,2	-11,5	-1,3	-30,0
BD	0,0	-3,2	19,7	474,5	0,0	-	-	-	6,0	7,0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	71,3	3,5	-2,8	-7,2	1,1	3,8	-10,0	9,1	11,3	17,1
Institucije BiH	12,7	0,0	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,5	4,8
FBiH	37,2	3,2	-6,0	-7,7	1,1	5,6	-14,8	12,2	15,1	22,3
RS	18,9	5,9	-2,8	-11,0	1,7	2,4	-6,8	8,8	12,7	17,8
BD	2,4	4,9	-1,5	-2,9	2,5	9,7	-8,7	8,0	14,2	5,3

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Devetomjesečni prihodi koji se prikupljaju u okviru entiteta su bili za 4,3% veći u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo je prije svega rezultat godišnjeg rasta prihoda od doprinosa od 4,3%, te ostalih taksi kazni i naknada (9,5%), ali i stagnacije prihoda od direktnih poreza. Ovdje se krije dosta različita slika kretanja po entitetima. Naime, dok direktni porezi, naknade i kazne bilježe rast od 5,1% u FBiH, to je u isto vrijeme u velikoj mjeri neutralisano padom od 6,3% u RS.

S druge strane, naknade i kazne u RS bilježe trostruko brži rast prihoda dok je rast prihoda od doprinosa u RS približno upola brži. Brži rast doprinosa u RS je u najvećoj mjeri rezultat uvođenja posebnog doprinosa za solidarnost u junu namjenjenog sanaciji posljedica majskih poplava. Zapravo, novim doprinosom je znatno ubrzan rast prihoda od doprinosa u RS u trećem tromjesečju tako da je njihov devetomjesečni rast od 5,8% bio skoro dvostruko veći u odnosu na polugodište.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-sep			RS jan-sep			BiH jan-sep		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2013	2014		2013	2014		2013	2014	
Direktni porezi	382,9	402,7	5,1	318,0	298,1	-6,3	701,0	700,7	0,0
Porez na dohodak	203,3	213,3	4,9	186,3	168,0	-9,8	389,6	381,3	-2,1
Porez na dobit	117,9	126,3	7,1	107,0	104,9	-1,9	224,9	231,2	2,8
Porezi građana	60,8	62,2	2,3	16,2	15,2	-6,6	77,0	77,3	0,4
Ostali porezi	0,9	0,9	-1,9	8,6	10,0	16,4	9,5	10,9	14,6
Ostale takse, kazne i naknade	337,7	356,8	5,7	230,2	265,1	15,2	567,8	621,9	9,5
Doprinosi	1.952,2	2.022,9	3,6	954,8	1.010,2	5,8	2.907,0	3.033,1	4,3
PIO	1.072,7	1.115,7	4,0	518,5	538,1	3,8	1.591,2	1.653,8	3,9
Zdravstvo	790,7	815,6	3,1	368,5	381,1	3,4	1.159,2	1.196,7	3,2
Nezaposleni	88,8	91,6	3,1	26,3	26,9	2,2	115,1	118,4	2,9
Dječija zaštita			-	38,7	39,7	2,5	38,7	39,7	2,5
Zapošljavanje invalida			-	2,8	3,3	14,9	2,8	3,3	14,9
Fond solidarnosti			-	0,0	21,3	...	0,0	21,3	...
UKUPNO	2.672,8	2.782,4	4,1	1.503,0	1.573,4	4,7	4.175,8	4.355,8	4,3

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

Septembarski prihodi koji se prikupljaju u okviru entiteta su bili za 5% veći u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ovo je prije svega rezultat godišnjeg rasta prihoda od doprinosa od 5,8%, ali i skromnog povećanja prihoda od direktnih poreza (3,3%), te ostalih taksi kazni i naknada (2,9%). Ovdje se krije dosta različita slika kretanja po entitetima.

Naime, dok direktni porezi, naknade i kazne bilježe rast od 12,3% u FBiH, to je u isto vrijeme u velikoj mjeri neutralisano padom od 8,8% u RS. Pri tome je smanjenje prihoda od direktnih poreza u RS samo nastavak negativnog trenda prisutnog još u prvom polugodištu.

S druge strane, septembarski rast doprinosa u RS od 10,9% je bio trostruko veći u odnosu na FBiH. Ovo je u najvećoj mjeri rezultat uvođenja posebnog doprinosa za solidarnost u junu namjenjenog sanaciji posljedica majskih poplava. Zapravo, novim doprinosom je znatno ubrzan rast prihoda od doprinosa u RS u trećem tromjesečju tako da je njihov devetomjesečni rast od 5,8% bio skoro dvostruko veći u odnosu na polugodište.

III CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR

Cijene

U BiH je u K3 2014. godine zabilježena deflacija, ali je intenzitet smanjenja cijena znatno slabiji u odnosu na prethodne kvartale posmatrane godine. U periodu I-IX 2014. godine deflacija je iznosila 1,2% g/g, dok je u K3 iznosila oko 0,5%. Smanjenje opšteg nivoa cijena u BiH je posljedica nižih cijena prvenstveno u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, odjeće i obuće, prevoza te stanovanja, vodosnabdijevanja el. energije, plina dr. energenata (grafikon ispod).

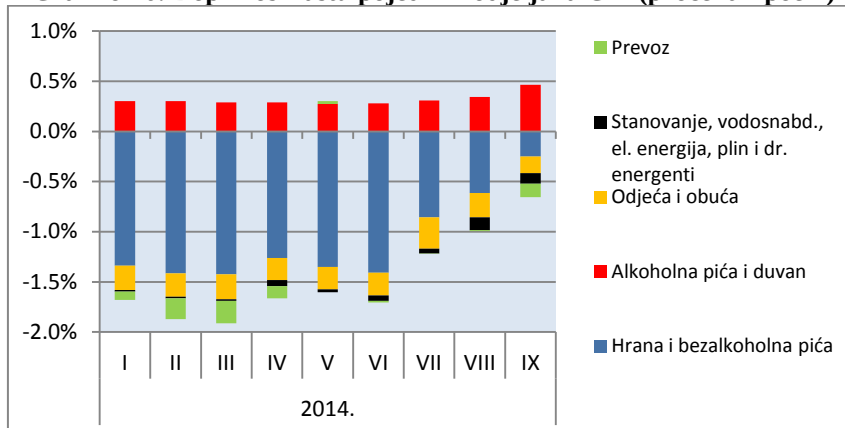
Cijena hrane na svjetskom tržištu u I-IX 2014. godine je niža za 3,1%²¹ g/g, što je doprinijelo smanjenju cijena u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u BiH (3,3% g/g). Posmatrano po kvartalima, intenzitet smanjenja cijena hrane u BiH je bio najveći u K1 sa tendencijom slabljenja u K3 (g/g).

U odjeljku stanovanja, vodosnabdijevanja, el. energije, plina i drugih energenata u periodu I-IX 2014. godine zabilježena je deflacija od 0,4% g/g. Cijene električne²² energije se nisu bitno mijenjale, a cijene gasa su niže za 6,7% g/g zbog promjene cijena u K4 2013. godine.

Niže cijene energenata (prvenstveno nafte, 1,9%²³ g/g) na svjetskom tržištu uticale su na cijene u odjeljku prevoza. Zbog jeftinijih goriva i maziva u BiH, cijene u posmatranom odjeljku su smanjene za 0,6% g/g.

Najbrži rast cijena je zabilježen u odjeljku alkoholnih pića i duvana (6,2% g/g), zbog povećanja akciza na duvan i duvanske proizvode u 2014. godini.

Grafikon 6: Doprinosi rastu pojedinih odjeljaka CPI (procentni poeni)

Izvor: BHAS, DEP kalkulacije na osnovu pondera iz 2013. godine

Monetarni sektor

Budući da je nastavljen trend rasta depozita koji ulaze u sastav novčane mase (7,5% g/g), te gotovine izvan banaka (9,8% g/g), ukupna novčana masa na kraju devet mjeseci 2014. godine iznosila je 17,0 mlrd. KM i veća je za 7,9% poredeći g/g.

²¹ Indeks cijena hrane. Izvor: MMF baza podataka.

²² Deflacija 0,4% g/g za period I-IX 2014. godine.

²³ Brent, light blend 38 API, fob U.K. Cijena nafte u septembru 2014. godine je iznosila 97,3 \$/barela. Izvor: MMF baza podataka.

Tabela 5: Monetarni agregati M1, QM i M2 (u mil. KM, na kraju razdoblja)

Razdoblje	Gotovi na izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	M1	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	QM	M2=M1+QM
1	2	3	4=2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
I.-IX. 2013.	2.506,8	4.124,4	6.631,2	2.888,1	1.133,3	5.081,1	9.102,5	15.733,7
I.-IX. 2014.	2.752,9	4.525,5	7.278,4	3.165,7	1.258,6	5.275,5	9.699,8	16.978,1
Stopa rasta g/g								
I.-IX. 2013.	3,5%	8,9%	6,8%	14,8%	9,2%	2,1%	6,7%	6,7%
I.-IX. 2014.	9,8%	9,7%	9,8%	9,6%	11,1%	3,8%	6,6%	7,9%
Učešće u M2								
I.-IX. 2013.	15,9%	26,2%	42,1%	7,2%	32,3%	39,9%	57,9%	100,0%
I.-IX. 2014.	16,2%	26,7%	42,9%	7,4%	31,1%	41,7%	57,1%	100,0%

Izvor: Centralna banka BiH

Pričuvni novac za devet mjeseci tekuće godine iznosio je 7,1 mlrd KM. Zabilježen je rast od 12,9% g/g zahvaljujući rastu depoziti banaka kod monetarnih vlasti od 10,0% g/g i gotovine izvan monetarnih vlasti 15,5% g/g. Depoziti banaka kod monetarnih vlasti činili su 55,3% pričuvnog novca, a gotovina izvan monetarnih vlasti 44,6%. Novčani multiplikator i dalje usporava zbog bržeg rasta pričuvnog novca u odnosu na ukupnu novčanu masu i za promatrano razdoblje iznosio je 2,3976.

Stanje prosječnih obveznih pričuva kod CBBiH iznosilo je 1,4 mlrd. KM dok je višak iznad obveznih pričuva iznosio 2,4 mlrd. KM. Implicitna stopa obveznih pričuva zabilježila je povećanje i iznosila je 23,5%, dok je prosječna stopa obveznih pričuva ista gotovo cijelu godinu (8,6%).

Stanje deviznih pričuva

Nastavljen je rast i deviznih pričuva koje su za promatrano razdoblje iznosile 7,7 mlrd. KM. U odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježen je rast od 12,1%, dok je u odnosu na prvo polugodište 2014. godine zabilježen rast od 8,3%. Iako registriran jači uvoz od izvoza, priljev po osnovu dvije tranše Međunarodnog monetarnog fonda početkom drugog polugodišta, kao i manji rast stranih direktnih investicija imalo je pozitivan učinak na devizne pričuve.

Tabela 6: Struktura deviznih pričuva (u mil. KM na kraju razdoblja)

Razdoblje	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8=2...+...7
I.-IX. 2013.	184	2	92	1.725	0	4.894	6.899
I.-IX. 2014.	179	4	40	2.530	0	4.984	7.737
Učešće u deviznim pričuvama							
I.-IX. 2013.	2,7%	0,0%	1,3%	25,0%	0,0%	70,9%	100,0%
I.-IX. 2014.	2,3%	0,0%	0,5%	32,7%	0,0%	64,4%	100,0%
Stopa rast g/g							
I.-IX. 2013.	7,4%	-28,0%	208,3%	-29,1%	-	34,0%	9,7%
I.-IX. 2014.	-2,9%	48,5%	-56,3%	46,7%	-	1,8%	12,1%

Izvor: Centralna banka BiH

Kao što je prikazano u tabeli, struktura deviznih pričuva nešto je izmijenjena u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Učešće investicija u vrijednosne papire je smanjeno u korist depozita kod nerezidentnih banaka što je najvjerojatnije odraz kretanja kamatnih stopa/povrata na financijskim tržištima eurozone.

Iznos deviznih pričuva bio je dovoljan za održavanje stabilnosti monetarne politike u BiH, odnosno valutnog odbora. Pokrivenost pričuvnog novca (M0) deviznim pričuvama iznosila je 109,3%, dok je pokrivenost novčane mase iznosila 45,6%. Također, devizne pričuve bile su dovoljne za financiranje 5,6 mjeseci prosječnog uvoza roba i usluga u BiH²⁴.

Bankarski sektor u BiH

Financijski rezultat bankarskog sektora u BiH za devet mjeseci 2014. godine iznosio je 150,8 mil. KM²⁵. Ukupni prihodi u promatranom razdoblju zabilježili su rast od svega 1,6% g/g zahvaljujući rastu ukupnih operativnih prihoda, a ne prihoda od kamata i sličnih prihoda. S druge strane, ukupni rashodi zabilježili su smanjenje od 2,4% g/g. Najznačajniji doprinos smanjenju ukupnih rashoda dali su smanjenje rashoda po kamatama na depozite, smanjenje troškova pričuva za opći kreditni rizik i potencijalni kreditne i dr. gubitke, troškova poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija, te ostalih operativnih rashoda.

Ukupna aktiva bankarskog sektora zabilježila je rast od 6,4% g/g i dosegla iznos od 24,4 mlrd. KM²⁶. Najveći doprinos rastu ukupne aktive dao je rast potraživanja od domaćih sektora i rast pričuva, dok je inozemna aktiva zabilježila minoran rast. Na strani pasive, sve stavke izuzev uzetih kredita i inozemne pasive dale su pozitivan doprinos rastu ukupne pasive.

Kvaliteta aktive nešto je pogoršana u odnosu na isto razdoblje prošle godine kao i u odnosu na kraj godine zbog pogoršanja kvalitete kreditnog portfolija što se vidi iz tabele ispod.

Tabela 7: Kvaliteta kredita (učešće u ukupnim kreditima fizičkim i pravnim osobama)

Razdoblje	A	B	C	D	E	Nekvalitetni krediti (C-E)
30.09.2013.	76,1%	9,0%	4,3%	4,7%	5,9%	14,9%
31.12.2013.	76,2%	8,7%	4,1%	4,5%	6,5%	15,1%
31.03.2014.	75,7%	9,4%	3,8%	4,3%	6,8%	14,9%
30.06.2014.	76,0%	8,9%	4,0%	4,7%	6,4%	15,1%
30.09.2014.	75,4%	8,5%	4,2%	4,8%	7,1%	16,1%

Izvor: CBBiH

Osim povećanja učešća nekvalitetnih kredita, dospjela potraživanja ponovno bilježe ubrzan rast u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Tako je ove godine zabilježen rast od 22,6% g/g, a u i stom razdoblju prošle godine 8,8% g/g.

Ukupni depoziti nastavili su pozitivan godišnji rast koji je na kraju devet mjeseci 2014. godine iznosio 9,6% g/g, te su ukupni depoziti domaćih sektora dosegli iznos od 15,3 mlrd. KM. Od tog iznosa 9,0

²⁴ U vrijeme izrade ovog izvješća, platna bilanca za treći kvartal 2014. godine nije bila objavljena. Pokrivenost uvoza je projekcija DEP-a.

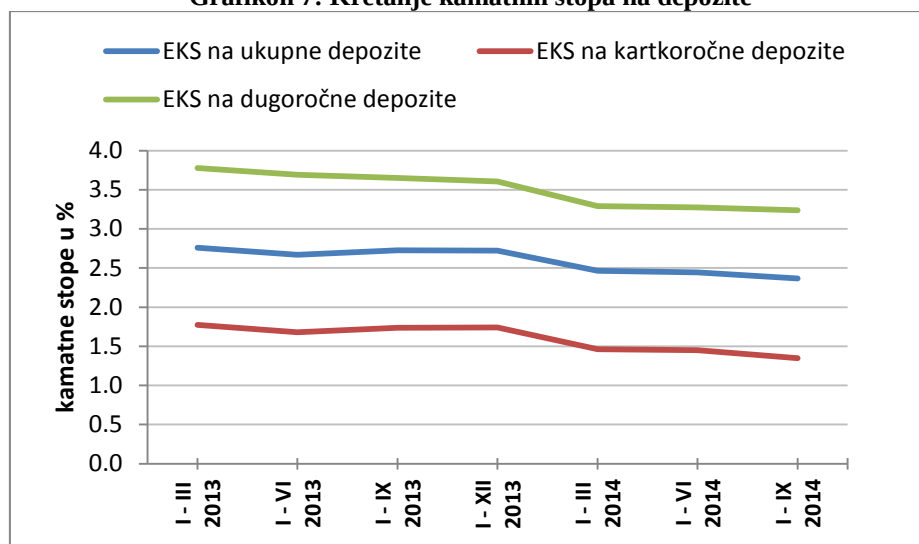
²⁵ Financijski rezultat, prihodi i rashodi i ostali podaci iz izvješća o dobitku/gubitku su nekonsolidirani podaci. Izvor: entitetske agencije za bankarstvo.

²⁶ Podaci iz bilance stanja su konsolidirani podaci CBBiH.

mlrd. KM odnosi se na depozite stanovništva, 3,5 mlrd. KM iznose depoziti nefinancijskih poduzeća, 1,5 mlrd. čine depoziti opće vlade, dok ostali sektori ukupno imaju 1,3 mlrd. KM. Svi pomenuti sektori u ukupnom iznosu su zabilježili pozitivne godišnje stope rasta²⁷.

Pasivne kamatne stope karakterizira trend smanjenja, što se odrazilo i na smanjenje rashoda po osnovu depozita klijenata. Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa na ukupne depozite za devet mjeseci 2014. godine iznosila je 2,37% i manja je u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 0,36 p.b. što je gotovo isto smanjenju u odnosu na kraj godine od 0,35 p.b.

Grafikon 7: Kretanje kamatnih stopa na depozite

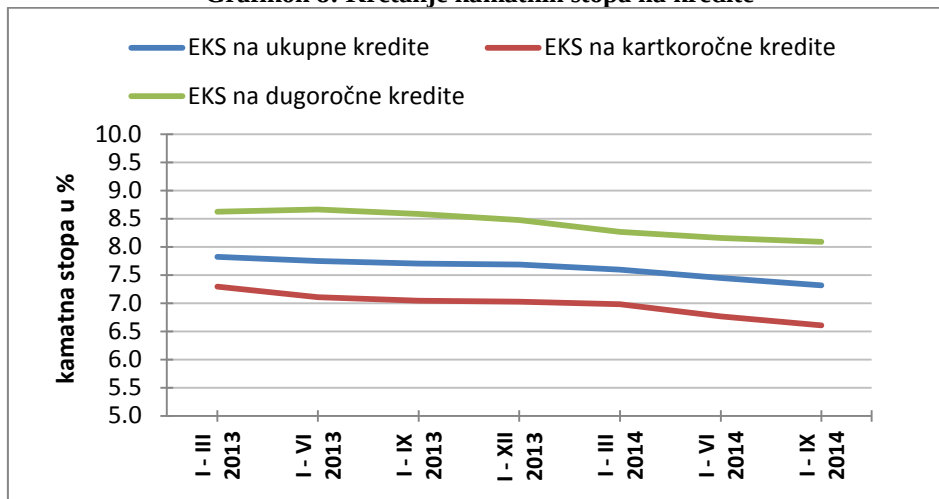
Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Ukupni krediti na kraju devet mjeseci 2014. godine veći su 648,3 mil. KM (4,0% g/g) poredeći s istim razdobljem prošle godine i dosegli su iznos od 16,9 mlrd. KM. Sektorska struktura ukupnih kredita nije se bitnije mijenjala, pa tako sektor nefinancijskih poduzeća i dalje ima najveće učešće u ukupnim kreditima (49,5%), zatim slijedi sektor stanovništva (43,9%), sektor opće vlade 6,1% te ostali sektori (0,5%). Svi pomenuti sektori u ukupnom iznosu su zabilježili pozitivne godišnje stope rasta, izuzev kredita ostalim sektorima, a kojim u ukupnim kreditima imaju minorno učešće.

Slično kao i na strani pasivnih kamata, kamatne stope na kredite također imaju silazni trend, što se odrazilo i na prihode po osnovu kredita koji imaju negativnu stopu rast g/g. Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa na ukupne kredite za devet mjeseci 2014. godine iznosila je 7,32% i manja je u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 0,39 p.b., a u odnosu na kraj godine za 0,37 p.b.

²⁷ Sektor opće vlade čine sve razine vlada. Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i nefinancijska privatna poduzeća. Zbog manjeg učešća u ukupnim depoziti/kreditima ostale financijske institucije, neprofitne organizacije i ostali su zajedno grupirani u ostali sektori.

Grafikon 8: Kretanje kamatnih stopa na kredite

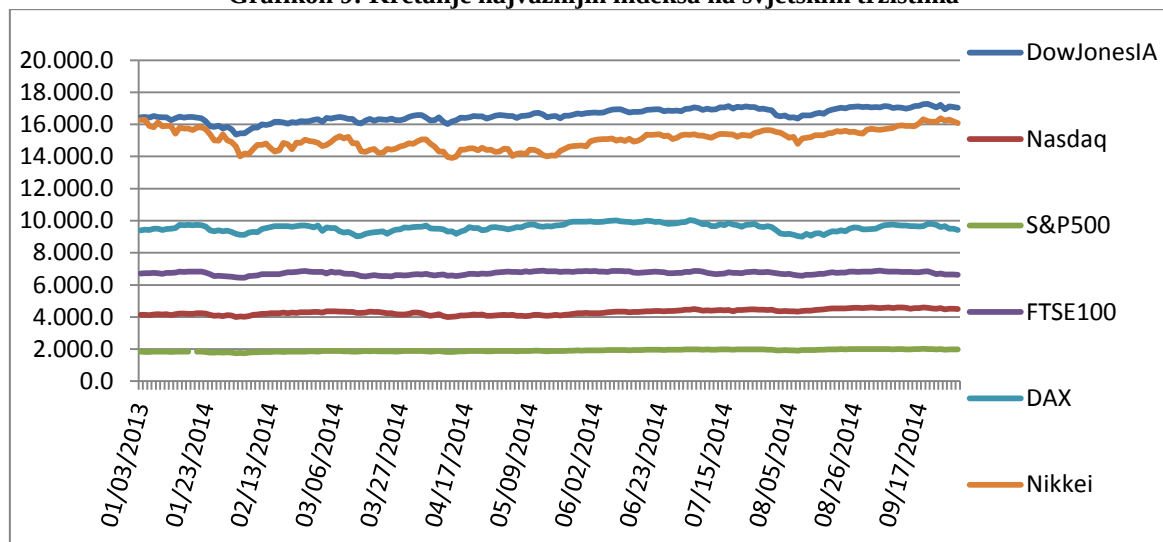

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Tržište kapitala

- Glavni berzanski indeksi u SAD ostvaruju minimalan rast od 3 do 7%, dok indeksi u Evropi i Japanu ostvaruju minimalan pad.
- Ukupni promet na BiH berzama u prva tri kvartala 2014. godine je iznosio 889,9 mil. KM, što predstavlja rast prometa od 93,3% u odnosu na promet u istom periodu u 2013. godine.
- Berze u zemljama okruženja na kraju prva tri kvartala 2014. godine bilježe različite rezultate kapitalizacije u odnosu na kraj 2013. godine. Zagrebačka burza ostvaruje rast od 13,9%, dok Beogradska berza ostvaruje minimalan pad od 3%.

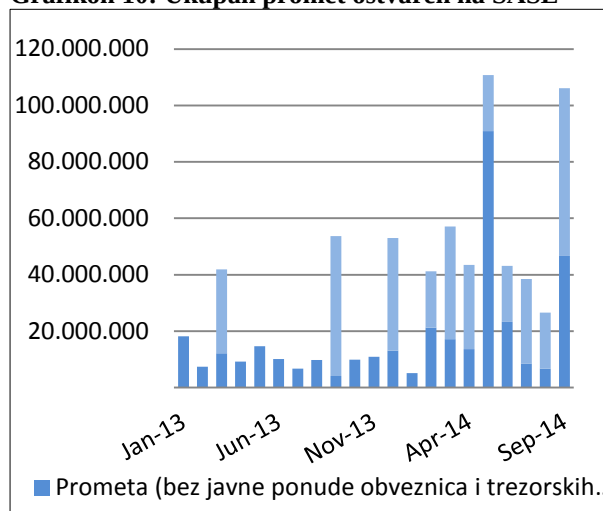
Grafikon 9: Kretanje najvažnijih indeksa na svjetskim tržištima

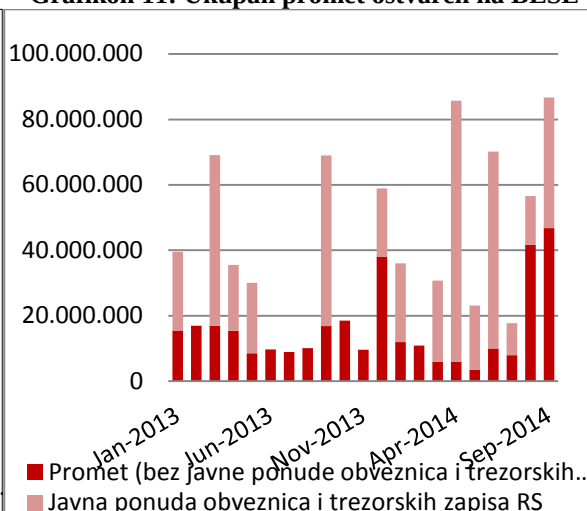
Izvor: WSJ, NYSE, S&P, FTSE, Deutsche boerse, Nikkei

Ukupni promet i kapitalizacija

Ukupni promet na BiH berzama u prva tri kvartala 2014. godine je iznosio 889,9 mil. KM, što predstavlja rast prometa od 93,3% u odnosu na promet u istom periodu u 2013. godini.

Grafikon 10: Ukupan promet ostvaren na SASE

Izvor: SASE

Grafikon 11: Ukupan promet ostvaren na BLSE

Izvor: BLSE

Ukupan promet na SASE u prva kvartala 2014. godine je iznosio 472,1 mil. KM što čini 53,1% od ukupnog prometa u BiH uz rast od 2,7 puta u odnosu na isti period u prošloj godini.

Na BLSE ukupan promet je bio 417,8 mil. KM što čini 46,9% ukupnog prometa u BiH uz rast od 44,6% u odnosu na isti period prošle godine.

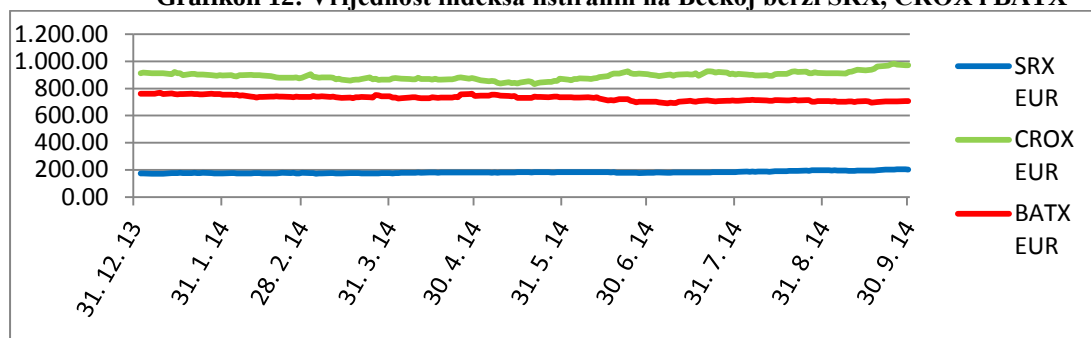
Kapitalizacija na SASE je pala za 4,6 % dok je na BLSE rasla za 5,9% tako da je ukupna kapitalizacija na BiH berzama ostvarila minimalan rast od 0,4%. Interesantno je da kapilizacija berze u Beogradu ostvaruje minimalan pad od 3% dok zagrebačka berza ostvaruje rast od 13,9%.²⁸

Indeksi

Na SASE indeks investicijskih fondova BIFX je na kraju prva tri kvartala 2014. godine zabilježio minimalan pad vrijednosti od 8,2%, dok je vrijednost indeksa SASX-10 je pala za 8% u odnosu na vrijednost u odnosu na početak godine. Vrijednost indeksa primarnog slobodnog tržišta SASX-30 je ipak zabilježila rast vrijednosti od 7%.

Na BLSE indeks investicijskih fondova FIRS je ostvario minimalan pad od 2,2% u odnosu na početak godine, dok je vrijednost BIRS pala za 3,5%, a ERS-10 pala za 3%.

Vrijednost indeksa listiranih na Bečkoj berzi bosanskog indeksa BATX pala za 7,1% u odnosu na kraj prošle godine dok je u isto vrijeme hrvatski CROX je ostvario rast za 1,3% a srbijanski SRX ostvario nešto značajniji rast za 16,7%.

Grafikon 12: Vrijednost indeksa listiranih na Bečkoj berzi SRX, CROX i BATX

²⁸ Vrijednosti kapitalizacije izražene u EUR prema vladajućem kursu na taj dan.

IV VANJSKI SEKTOR

Trgovina robama (bez usluga) u trećem kvartalu 2014. godine zabilježila je sljedeće:

- Rast ukupne robne razmjene sa inostranstvom od 4,8%.
- Rast izvoza od 1,8% i rast uvoza od 6,5%.
- Rast vanjskotrgovinskog deficita od 12,7%.

Nakon slabijeg drugog tromjesečja, tokom K3 se se ponovo dešavaju povoljnija kretanja u vanjskoj trgovini robama što se odrazilo na cijeli period. Za prva tri kvartala zabilježeno je povećanje obima trgovine robama od 4,8% g/g, u odnosu na isti period prethodne godine. Povećanje obima trgovine rezultat je prvenstveno rasta uvoza roba, koji je zabilježio znatno bržu stopu rasta od izvoza roba. Takođe, brži rast uvoza roba rezultirao je i povećanjem trgovinskog deficita za 12,7% g/g.

Tabela 8: Vanjskotrgovinski pokazatelji za 2014. godinu u poređenju sa prethodnom godinom

	K1 2014	K2 2014	K3 2014	K1-K3 2014
Izvoz roba	6,0%	-6,1%	6,5%	1,8%
Uvoz roba	5,5%	4,7%	9,3%	6,5%
Obim vanjske trgovine	5,7%	0,7%	8,3%	4,8%
Vanjskotrgovinski bilans	4,7%	20,6%	12,4%	12,7%
Pokrivenost uvoza izvozom	56,7%	53,3%	52,1%	53,9%

Izvor: BHAS, CB

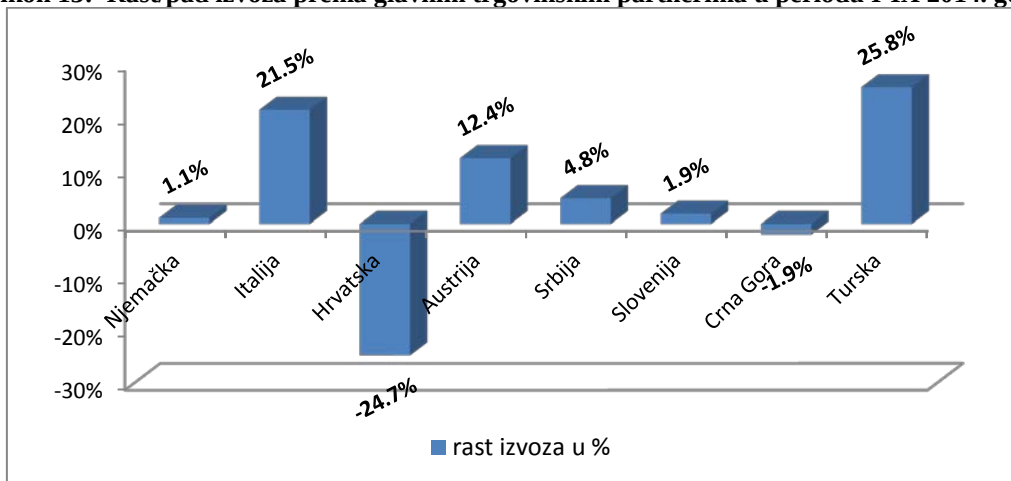
Ukupan izvoz roba na kraju posmatranog perioda bilježi skromnu stopu rasta od 1,8% g/g. Najveći doprinos rastu ukupnog izvoza roba dali su izvoz kapitalnih dobara (1,6 p.p.) i izvoz netrajnih proizvoda za široku potrošnju (1,5 p.p.). Kapitalnih dobara, gdje su najznačajniji proizvodi mašine i aparati, dijelovi za motorna vozila i metalne konstrukcije, je izvezeno u iznosu od 904 miliona KM, što je više za skoro 13% u odnosu na isti period prethodne godine. Najveći doprinos rastu izvoza kapitalnih dobara, a time i ukupnom izvozu roba, svakako je dao izvoz dijelova i pribora za motorna vozila. Netrajnih proizvoda za široku potrošnju (odjeća, obuća, prehrambeni proizvodi) je izvezeno u vrijednosti od 1,4 milijardi KM što je za 7,4% više nego u istom periodu prethodne godine. Kod ove kategorije proizvoda, jedino izvoz prehrambenih proizvoda bilježi smanjenje (12,3% g/g). Sa druge strane, najznačajnija izvozna kategorija proizvoda - intermedijarni proizvodi bilježe skromnu stopu rasta (1,9% g/g). Ova kategorija proizvoda je zabilježila ovako nisku stopu, jer je kod najznačajnijih bh izvoznih partnera (EU) bilježeno lošije stanje u prerađivačkoj industriji. Tokom trećeg kvartala, Italija bilježi smanjenje rasta prerađivačke industrije (1,7% g/g)²⁹, što se odrazilo na stagnaciju rasta na kraju posmatranog perioda (0,1% g/g), dok Njemačka bilježi sporiji rast ove grane industrije.

Na smanjenje izvoza aluminijuma, značajno je uticalo i smanjenje cijene ovog metala na svjetskim tržištima. Takođe, na nisku stopu izvoza uticalo je i smanjenje izvoza energije (34% g/g), jer je izvoz električne energije nastavio da se smanjuje i na kraju posmatranog perioda smanjenje iznosi 42% g/g. Redovan izvoz roba je dostigao vrijednost od 4,3 milijarde KM i rast od 8,0% g/g na kraju posmatranog perioda 2014. godine.

Izvoz roba nakon unutrašnje obrade je zadržao negativnu stopu rasta, koja se neznatno smanjila u odnosu na posljednji izvještajni period (9,3% g/g). Na smanjenje izvoza robe nakon unutrašnje obrade, najviše je uticalo smanjenje izvoza sirovog aluminijuma (28% g/g). Takođe, i izvoz na vanjsku obradu bilježi smanjene, ali je učešće ove kategorije u ukupnom izvozu beznačajno malo.

²⁹ Izvor: Eurostat, Prerađivačka industrija.

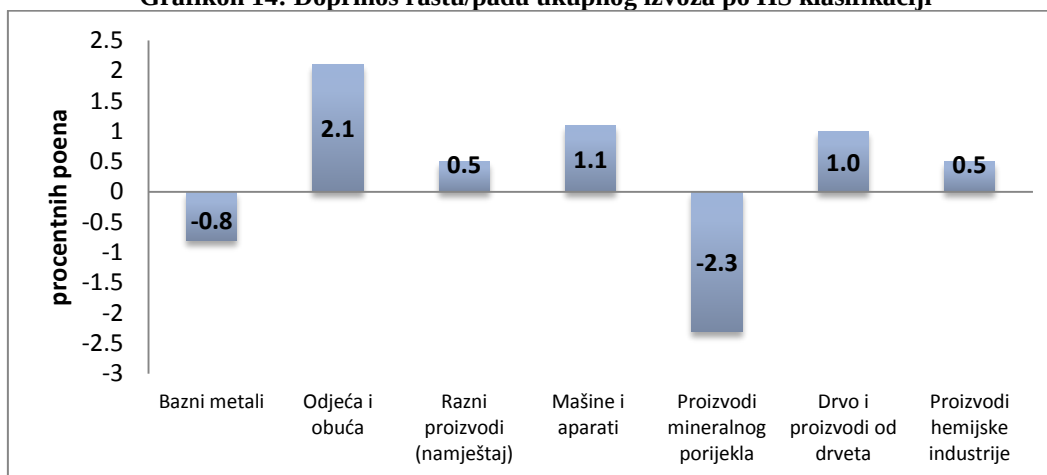
Grafikon 13: Rast/pad izvoza prema glavnim trgovinskim partnerima u periodu I-IX 2014. godine³⁰

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Negativan doprinos rastu ukupnog izvoza u posmatranom periodu od 2,3 p.p. posmatrano po HS klasifikaciji dao je izvoz proizvoda mineralnog porijekla, gdje je najznačajnija kategorija proizvoda mineralna goriva, mineralna ulja i struja bilježila smanjenje od čak 18% g/g. Uz smanjenje izvoza mineralnih goriva, na svjetskim tržištima je tokom posmatranog perioda zabilježeno smanjenje cijena sirove nafte i prirodnog gasa.³¹

Grafikon 14: Doprinos rastu/padu ukupnog izvoza po HS klasifikaciji

Izvor: Centralna banka BiH

U posmatranom periodu, u BiH je ukupno uvezeno robe u vrijednosti od 11,9 milijardi KM što je za 6,5% više nego u istom periodu prethodne godine. Doprinos od 3,2 p.p. rastu ukupnog uvoza dao je uvoz kapitalnih dobara. Zatim slijede, uvoz intermedijarnih proizvoda sa doprinosom od 2,2 p.p. i netrajni proizvodi za široku potrošnju sa 2,1 p.p.. U kategoriji kapitalnih dobara najznačajnije mjesto zauzimaju mašine i aparati čiji uvoz bilježi rast od 24% g/g. U kategoriji intermedijarnih proizvoda, najveće učešće (18%) imaju hemikalije i hemijski proizvodi čiji rast je neznačajan (0,6% g/g). Slijede, gotovi metalni proizvodi (osim mašina i opreme) i električna oprema sa 9% učešća. Gotovi metalni proizvodi na kraju posmatranog perioda bilježe povećanje od 15% g/g, a električna oprema 28,5% g/g. Takođe, značajne kategorije ove grupe proizvoda su i: uvoz aluminijuma i njegovih proizvoda,

³⁰ U strukturi vanjske trgovine prema trgovinskim partnerima nije bilo promjena u odnosu na ranije periode izvještavanja.

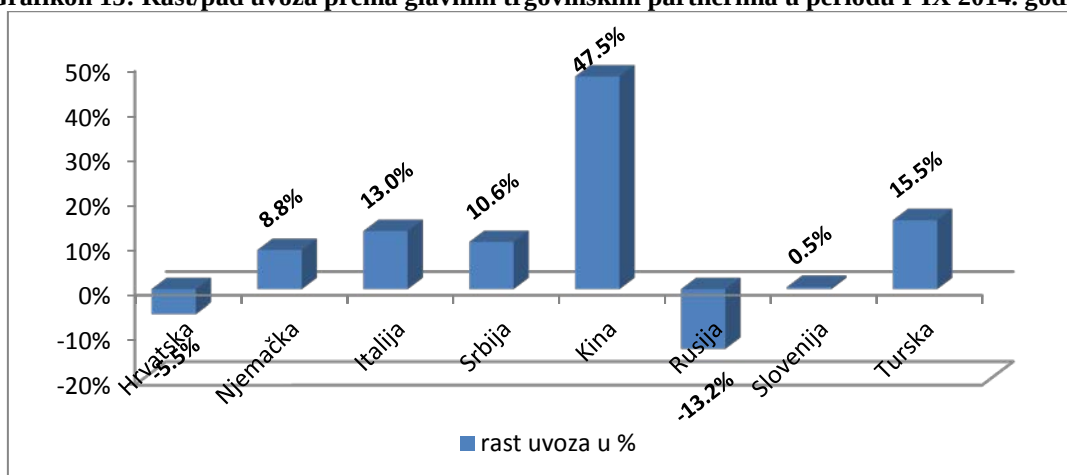
³¹ Izvor: <http://www.imf.org/external/np/res/commod/index.aspx>

kao i ostalih obojenih metala (smanjenje od 10,5% g/g), željeza, čelika i ferolegura (smanjenje od 9% g/g). Kod netrajnih proizvoda za široku potrošnju, sve značajne kategorije bilježe povećanje osim uvoza prehrambenih proizvoda. Prehrambeni proizvodi bilježe smanjenje uvoza od 3,1% g/g, praćeno smanjenjem cijena hrane na svjetskim tržištima.

Na kraju posmatranog perioda, redovan uvoz je iznosio 89% ukupnog robnog uvoza, tako da ova kategorija uvoza najviše i utiče na ukupan bh uvoz. U periodu I-IX 2014. godine redovan uvoz roba je bilježio rast od 9,4% g/g. Doprinos rastu su dali uvoz kapitalnih dobara i uvoz netrajnih proizvoda za široku potrošnju od 3,7 p.p., intermedijarni proizvodi od 3,2 p.p., dok je uvoz energije jedino negativno uticao na redovni uvoz (-1,7 p.p.).

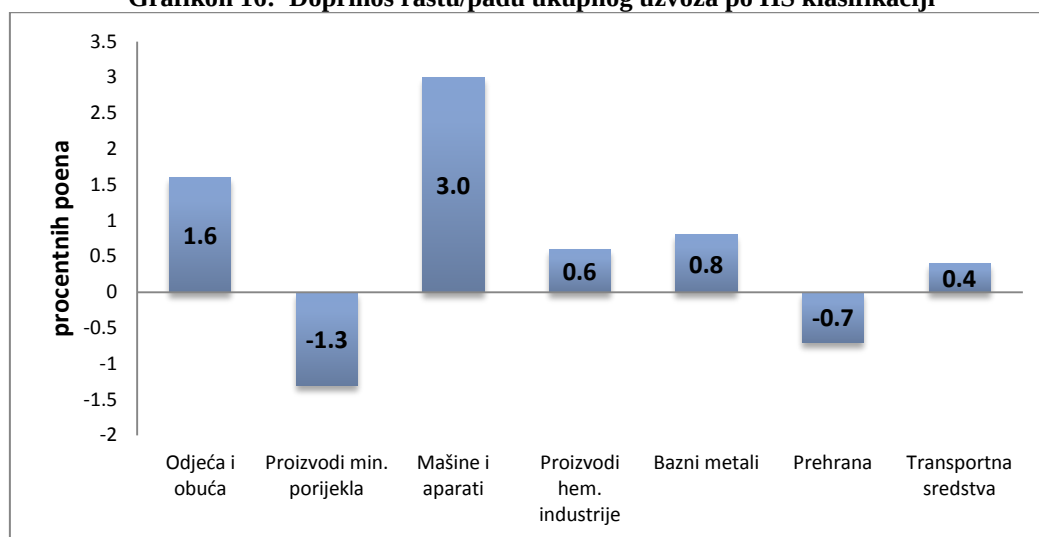
Uvoz na unutrašnju obradu u posmatranom periodu bilježi smanjenje od 12% g/g, dok uvoz nakon vanjske obrade (čije je učešće zanemarljivo) bilježi smanjenje od 14% g/g.

Grafikon 15: Rast/pad uvoza prema glavnim trgovinskim partnerima u periodu I-IX 2014. godine

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Grafikon 16: Doprinos rastu/padu ukupnog uzvoza po HS klasifikaciji

Izvor: Centralna banka BiH

Kao i kod izvoza roba, i kod uvoza roba po HS klasifikaciji, najveći negativni doprinos rastu dali su proizvodi mineralnog porijekla.

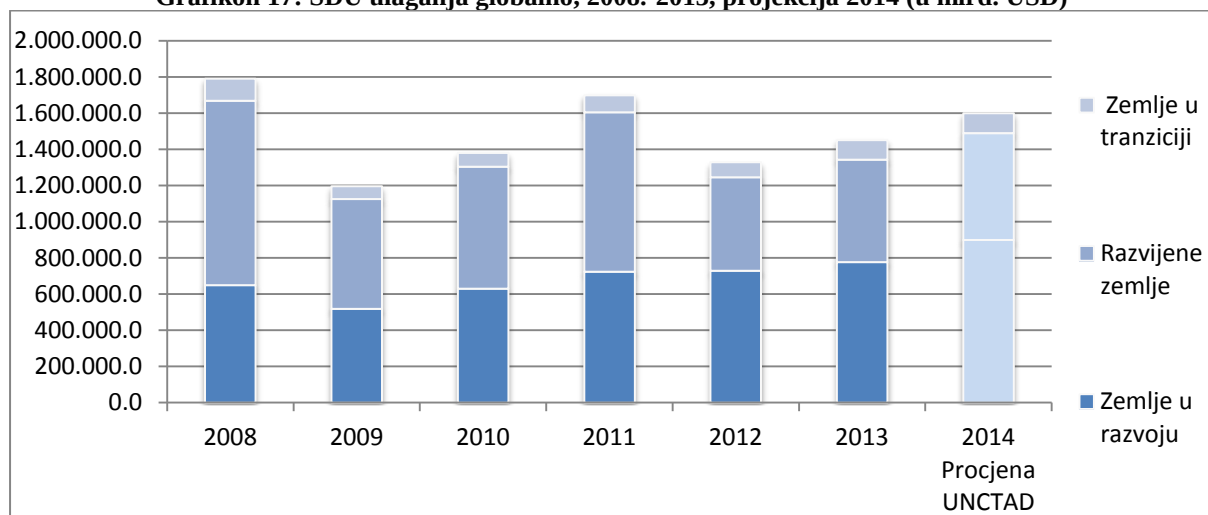
V STRANE DIREKTNE INVESTICIJE

- Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) su u prva tri kvartala 2014. godine iznosila 208,46 miliona KM što je za 7,9 % više nego u istom periodu u prošloj godini.
- Prema zadnjim podacima Centralne banke BiH direktna ulaganja u prvom polugodištu u 2014. godini iznose 492,7 mil. KM i ovaj je iznos manji za 13,5% u odnosu na ulaganja u istom periodu prošle godine.

Ulaganja u svijetu i regionu

Prema najnoviji podacima UNCTAD-a, direktna strana ulaganja u svijetu u 2013. godini su 1.451 mlrd. USD te je ostvario globalni rast od 9% u odnosu na isti period prošle godine. Od toga iznosa 54% se odnosi na zemlje u razvoju (sa stopom rasta od 7%), dok su se ulaganja u razvijene zemlje zadržala na istorijski niskom nivou od 39%. Ulaganja u zemlje u tranziciji čine 7% ukupnih stranih ulaganja u svijetu. Prema UNCTAD-ovim projekcijama globalni tokovi direktnih stranih ulaganja mogla bi se popeti na 1,600 mlrd. USD u 2014. godini, uz povećanje stope rasta investiranja u razvijenim zemljama, dok će trend ulaganja u zemlja u razvoju opadati u naredne tri godine.

Grafikon 17: SDU ulaganja globalno, 2008.-2013, projekcija 2014 (u mlrd. USD)

Izvor: UNCTAD

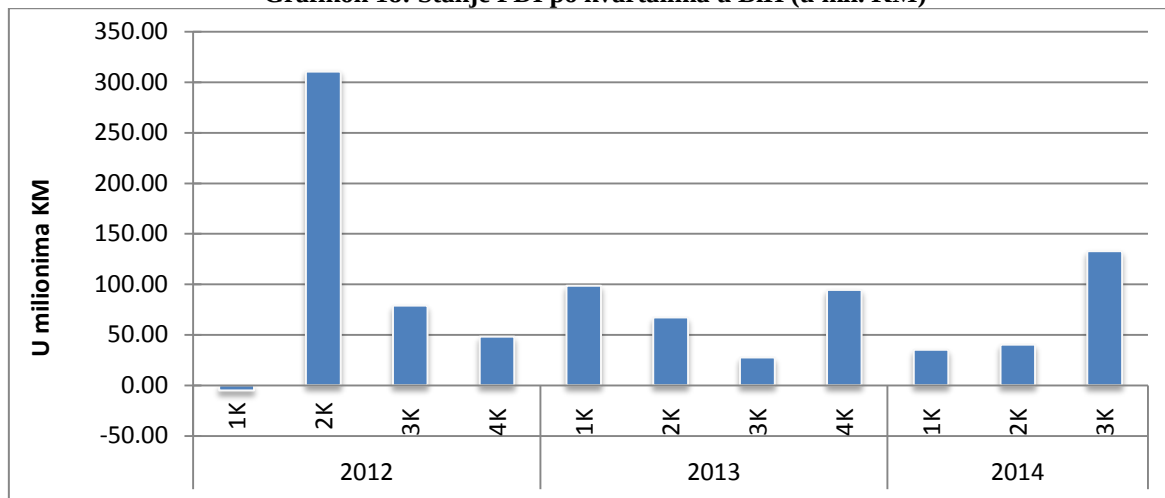
Ulaganja u Bosni i Hercegovini

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) su u tri kvartala 2014. godine iznosila 208,46 mil. KM što je 7,9% više u poređenju sa istim periodom u prošloj godini. Od ovoga iznosa 105,8 mil. KM se odnosi na ulaganje u oblast proizvodnje el.energije, tačnije u ulaganje u EFT-Rudnik i Termoelektrana Stanari d.o.o. Stanari što je ujedno i glavni razlog povećanja ulaganja. Prema zadnjim podacima Centralne banke BiH strana ulaganja u prvom polugodištu 2014. godine iznose 492,73³² mil. KM i ovaj je iznos manji za 13,5% u odnosu na ulaganja u istom periodu prošle godine. Neto finansijska aktiva je negativna i iznosi 13,5

³² Navedeni iznos se razlikuje od podataka dobijenih od Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH zbog različite metodologije prikupljanja ali prikazivanja podataka. MVTEO evidentira novo registrovana ulaganja na osnovu sudskih rješenja o vlasništvu, dok CBBiH strana ulaganja vodi prema metodološkim standardima i instrukcijama Međunarodnog Monetarnog Fonda i OECD-a i obuhvataju mnogo širi pojam (uključuje reinvestirane zarade i ostali kapital - ulaganja sestrinskih preduzeća).

mil. KM (ulaganje u inostranstvo iz BiH), a finansijska pasiva 468,1 mil. KM, tako da direktne investicije u BiH iznose 492,73 mil. KM (aktiva i pasiva).

Grafikon 18: Stanje FDI po kvartalima u BiH (u mil. KM)

Izvor: MVTEO

Najznačajnija ulaganja po zemljama u prva tri kvartala u 2014. godini odnose se na:

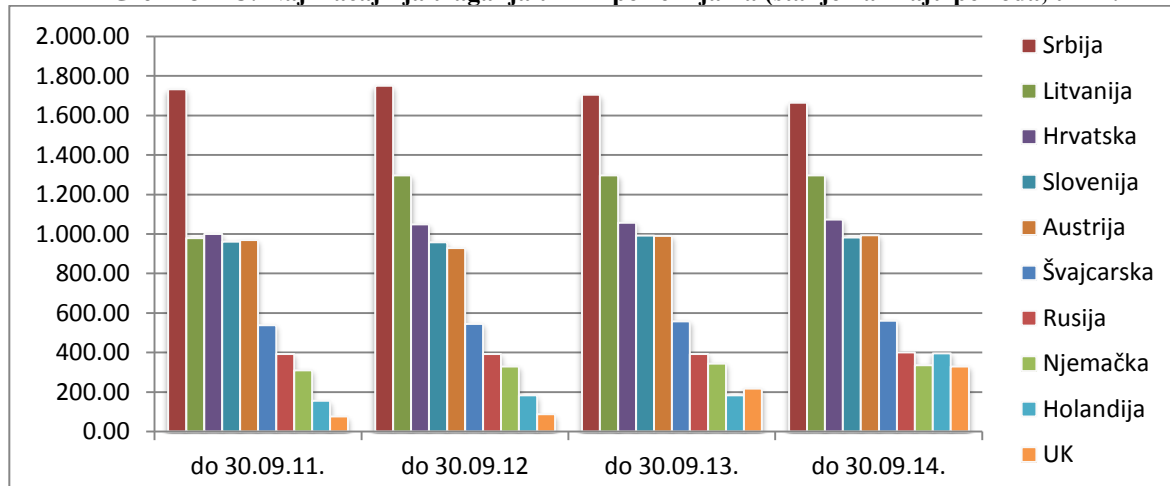
- UK 106,1 mil KM
- Holandija 104,3 mil KM
- Italija 17,4 mil. KM
- Kuvajt 21,9 mil. KM
- Hrvatska 8,7 mil. KM
- S. Arabija 6,2 mil. KM

Dok se najveće povlačenja, odnosno smanjenje kapitala odnosi na:

- Srbija -38,2 mil. KM
- Luksemburg -30 mil KM
- Slovenija -8,7 mil. KM

Potrebno je naglasiti da su povlačenja kapitala iz Srbije i Luksemburga i ulaganje iz Holandije vezani tj. odnose na preregistracije odnosno promjene vlasništva i sjedišta iste firme.

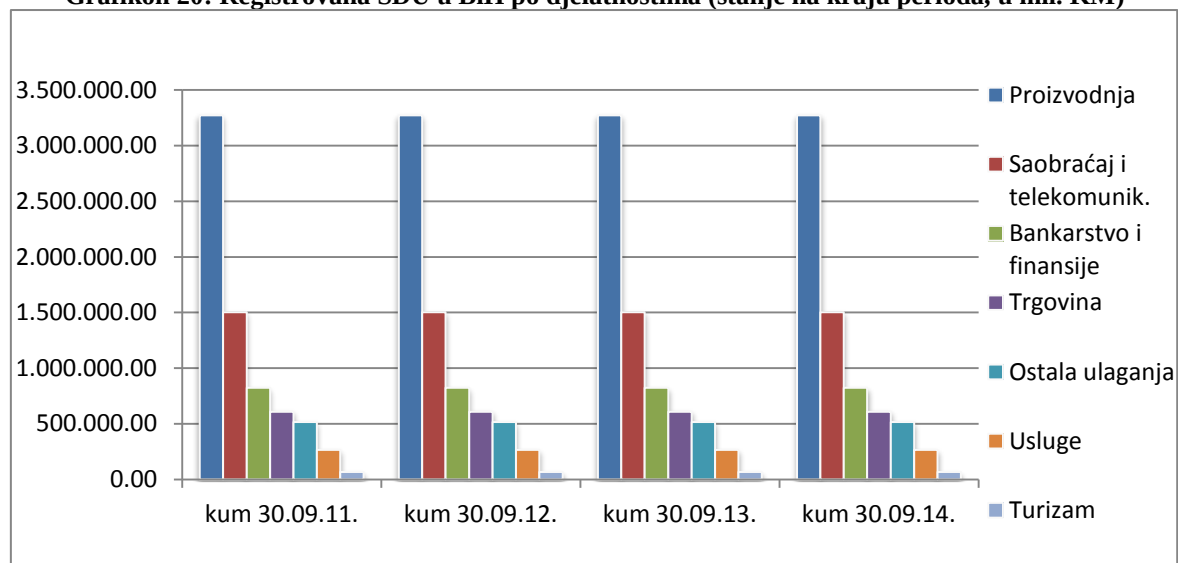
Grafikon 19: Najznačajnija ulaganja u BiH po zemljama (stanje na kraju perioda, u mil. KM)

Izvor: MVTEO

Pored već spomenutog ulaganja u oblast proizvodnje koja učestvuje sa više od 50%, novo registrovani uloženi strani kapital je značajan u oblasti trgovine gdje učestvuje sa 28,6%, oblast bankarstva i finansija, učestvuje sa 4%, a oblast usluga sa 14,4%.

Grafikon 20: Registrovana SDU u BiH po djelatnostima (stanje na kraju perioda, u mil. KM)

Izvor: MVTEO

Usporeni privredni rast praćen smanjenim direktnim ulaganjima iz zemalja Europske unije i zemalja iz okruženja neodložno se odražava i u BiH na tokove direktnih stranih ulaganja. Ulaganja u elektroenergetski sektor i buduća ulaganja u infrastrukturne projekte predstavljaju realnu osnovu i pretpostavku za daljnje ulaganje i razvoj BiH.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije u 2014. godini treba spomenuti da je 19.09.2014. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

DODATAK

Januar-september 2014.

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u BiH

stopa rasta g/g

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2010=100	2014												stopa rasta g/g			
		2010		2011		2012		2013		2014		Avg	Sep	Jan-Sep			
		Jan-Dec	Dec	Jan-Dec	Dec	Jan-Dec	Dec	Jan-Dec	Dec	Jan	Dec						
Industrija ukupno	100,0	4,2	2,3	-3,6	5,2	-4,5	5,6	1,1	-3,4	-6,1	-0,8	4,7	1,7	0,4			
Proizvodi za međufaznu potrošnju	30,3	9,9	5,2	-4,1	4,5	-4,5	19,0	15,9	5,7	-6,0	1,2	-1,2	-0,2	7,2			
Energija	33,5	0,6	2,1	-7,4	6,5	5,6	21,8	-15,3	-17,6	-9,6	0,2	-2,5	-12,0	-0,8			
Kapitalni proizvodi	8,9	-4,9	-2,6	-0,3	10,3	-9,1	-42,9	13,1	-8,7	-2,4	-26,7	-16,5	-6,3	10,4			
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,9	14,4	4,6	15,7	-4,3	5,7	-0,7	3,1	-2,6	-4,0	-2,3	7,9	6,2	11,4			
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	24,5	0,1	1,5	-0,2	4,9	6,2	22,9	25,0	10,8	-7,7	16,5	55,4	8,5	-16,5			
B Vađenje ruda i kamena	12,8	0,0	14,6	-4,0	-4,0	-15,5	1,3	23,5	-19,3	0,7	-1,6	-18,3	-15,7	-1,5			
C Prerađivačka industrija	66,2	6,0	1,3	-2,7	5,9	-23,6	6,6	6,1	20,6	-3,3	-8,2	20,5	-22,6	-9,8			
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	21,0	2,6	-3,2	-6,1	9,8	-17,9	18,5	24,9	19,1	3,6	-6,4	-11,9	-22,0	11,5			
B05 Vađenje ugljena i lignita	10,1	-4,6	14,1	-3,2	-4,5	-8,5	-0,7	11,6	21,9	18,3	20,0	8,4	-10,1	6,9			
B07 Vađenje metalnih ruda	1,4	45,1	4,1	5,5	5,6	10,4	28,1	29,3	22,3	-0,6	-14,7	7,3	1,6	-2,5			
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,3	-13,7	29,6	-19,1	-9,1	-7,8	3,9	11,7	2,1	3,8	-20,8	-44,4	-26,7	-7,5			
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	10,6	-0,3	-3,9	0,1	5,7	0,8	6,2	22,9	10,8	9,6	16,5	55,4	8,5	-16,5			
C11 Proizvodnja pića	3,7	-2,6	-0,7	0,8	6,2	-15,5	1,3	23,5	-19,3	0,7	-1,6	-18,3	-15,7	-1,5			
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,9	-17,9	-11,6	-15,5	5,5	-23,6	6,6	6,1	20,6	-3,3	-8,2	20,5	-22,6	-9,8			
C13 Proizvodnja tekstila	3,1	12,8	5,4	-23,6	-0,8	-17,9	18,5	24,9	19,1	3,6	-6,4	-11,9	-22,0	11,5			
C14 Proizvodnja odjeće	2,4	-0,9	6,6	-17,9	26,8	-8,5	-0,7	11,6	21,9	18,3	20,0	8,4	-10,1	6,9			
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,7	17,0	11,0	-8,5	10,4	10,4	28,1	29,3	22,3	-0,6	-14,7	7,3	1,6	-2,5			
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	3,2	6,3	7,3	-7,8	12,7	0,5	3,9	11,7	2,1	3,8	-20,8	-44,4	-26,7	-7,5			
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,0	-6,0	1,3	0,5	2,9	-1,0	0,1	5,7	14,3	41,9	11,3	11,8	45,4	40,7			
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,4	-15,1	-0,5	-1,0	-0,2	-18,5	4,4	-1,5	-21,5	-38,7	63,0	61,1	4,4	-2,7			
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	2,4	32,6	3,5	-18,5	6,8	3,3	25,8	19,0	26,7	7,7	21,6	29,5	26,9	-4,5			
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,0	5,0	14,2	3,3	17,4	18,6	-5,1	11,0	-19,3	-23,2	-22,9	26,5	9,9	41,8			
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,1	3,0	21,3	18,6	-6,9	-0,1	18,2	21,9	45,6	37,6	18,2	30,3	28,0	33,0			
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,5	20,1	12,2	-0,7	-4,2	-17,1	50,6	25,3	29,0	11,1	-24,8	-17,6	-19,3	-18,5			
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,9	2,6	-0,1	-17,1	-0,1	-1,6	5,9	-0,9	-14,5	-8,2	-10,1	-7,9	-3,0	-0,6			
C24 Proizvodnja baznih metala	7,3	20,0	9,8	-1,6	-4,8	-7,4	3,7	20,7	20,6	0,5	-4,1	7,8	7,4	-9,2			
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,6	4,7	2,3	-7,4	23,0	-10,2	-25,4	-44,2	-45,0	-48,8	-62,1	10,0	27,7	-5,4			
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,4	-24,2	-25,8	-10,2	-8,3	-9,8	20,1	13,9	38,9	8,7	5,8	-0,5	4,1	48,4			
C27 Proizvodnja električne opreme	1,5	19,8	19,9	-9,8	4,3	-2,2	35,4	8,4	33,5	11,3	-10,5	-27,8	55,7	-1,2			
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	1,9	-32,1	9,7	-2,2	21,2	-3,1	34,0	39,9	30,2	23,7	11,2	19,3	27,5	-8,1			
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,4	22,0	-2,1	-3,1	23,0	59,2	2,0	40,8	-72,1	-63,8	-30,2	-37,7	-1,7	-15,0			
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	-24,7	-31,7	17,9	-32,7	4,8	16,2	12,1	-6,4	0,5	-9,0	1,8	-5,5	4,5			
C31 Proizvodnja namještaja	2,6	14,7	-2,7	17,9	4,8	-5,6	31,3	5,0	12,4	-35,8	4,5	-2,1	15,9	-2,9			
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	17,5	-5,6	4,4	59,2	0,3	-1,3	4,6	17,3	-3,5	-17,7	-14,4	4,7	-0,5			
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,4	29,8	-18,9	0,3	-17,3	-6,1	-7,6	-10,2	-21,5	-22,1	-10,8	-8,1	-10,2	-10,7			
D35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	21,0	2,6	-3,2	-6,1	9,8												

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine-BHAS

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u FBiH

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2010=100	2014												stopa rasta g/g	
		2011 Jan-Dec	2012 Jan-Dec	2013 Jan-Dec	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Juli	August	Septembar	Jan-Sep	
Industrija ukupno	100,0	2,5	-4,4	7,3	6,4	7,2	2,0	-2,8	-8,4	-0,1	9,6	-2,5	-1,3	0,8	
Proizvodi za međufaznu potrošnju	29,1	5,0	-2,5	4,0	13,3	17,3	17,2	9,2	-3,4	-1,7	1,8	5,2	9,4	7,0	
Energija	31,8	5,8	-10,8	3,5	-2,7	-3,7	-14,7	-18,3	-11,5	6,8	10,1	-7,3	-10,8	-6,5	
Kapitalni proizvodi	9,4	-3,2	-4,5	37,8	14,4	14,8	4,6	14,1	-11,7	-8,1	20,8	-15,7	-16,9	-0,1	
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,7	-12,2	24,6	-21,0	25,9	2,6	-28,4	3,5	-8,1	-5,0	-11,2	-12,1	9,4	-3,8	
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	27,1	1,7	0,4	4,8	6,0	8,9	7,1	1,5	-10,5	3,0	14,1	1,2	8,2	4,0	
B Vađenje ruda i kamena	11,6	12,3	-4,1	-9,1	-1,1	7,6	0,7	-4,2	-12,2	20,4	32,5	-6,1	-8,0	1,8	
C Prerađivačka industrija	68,8	0,0	-2,3	10,8	11,7	12,5	9,3	4,6	-7,8	1,0	10,2	0,4	4,4	4,9	
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	19,6	3,3	-10,9	7,8	-7,1	-9,1	-22,2	-24,4	-9,5	-5,5	-3,9	-8,3	-9,8	-11,6	
B05 Vađenje ugljena i lignita	10,0	10,4	-2,0	-9,1	7,4	9,3	4,0	-1,4	-13,6	35,5	47,0	-7,6	-13,9	4,4	
B07 Vađenje metalnih ruda	0,3	2,5	-6,4	-26,6	-1,9	20,4	0,7	-38,0	-24,9	-25,9	9,1	11,0	16,2	-9,4	
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,3	27,2	-19,2	-3,6	-47,2	6,6	-10,9	-12,7	2,5	-33,3	-20,9	-3,3	28,1	-12,0	
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	10,3	10,4	-2,0	4,3	1,3	5,4	1,3	-3,2	-8,9	-2,8	2,2	6,5	14,5	1,5	
C11 Proizvodnja pića	4,7	2,5	-6,4	5,9	24,3	28,8	8,4	12,2	-9,8	17,9	67,3	10,6	-16,9	12,0	
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	1,2	27,2	-19,2	5,4	6,0	23,4	-7,0	-16,8	2,4	-1,1	-17,9	-15,5	-1,6	-4,2	
C13 Proizvodnja tekstila	3,8	2,7	-18,0	33,6	8,4	8,7	23,6	-0,3	-7,1	-5,0	26,7	-21,6	-9,3	1,8	
C14 Proizvodnja odjece	2,6	7,3	-17,2	25,3	20,8	10,2	13,1	-8,6	-19,7	-15,8	-12,4	-27,5	13,7	-5,8	
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,0	4,4	-5,4	8,1	3,1	3,1	15,6	17,0	1,6	-0,4	-0,8	-20,5	-4,6	1,5	
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	2,4	1,3	-16,3	10,3	35,9	23,4	27,0	1,7	-0,3	7,9	10,9	2,6	9,9	12,1	
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,2	1,7	1,4	2,2	4,3	15,8	2,8	6,9	-26,0	-53,4	-52,7	-32,5	-10,5	-16,7	
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,7	1,5	-3,6	42,6	1,4	3,8	14,6	46,3	12,2	12,9	46,6	24,9	45,2	23,3	
C19 Proizvodnja koka i rafiniranih naftnih proizvoda	2,1	-4,3	-21,8	7,6	7,3	-0,9	-4,3	-12,1	8,4	43,6	60,0	48,2	44,4	17,0	
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,0	18,2	2,8	20,4	23,7	19,5	27,4	13,1	20,7	24,9	32,5	-5,4	-7,0	14,7	
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutske proizvoda i farmaceutske preparata	1,4	20,1	15,0	-9,8	-16,5	15,3	-25,8	-22,4	-26,0	34,8	25,2	49,5	81,6	3,4	
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,8	14,2	4,8	-11,2	12,3	19,1	47,2	38,1	16,4	25,0	24,6	35,8	7,0	24,6	
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	5,3	-1,7	-16,7	3,9	40,4	15,3	24,3	11,0	-21,3	-15,7	-5,8	-5,4	-20,3	-3,3	
C24 Proizvodnja baznih metala	8,6	11,5	1,2	-1,2	5,5	3,5	-11,0	-5,1	-6,1	-4,9	0,9	4,3	11,4	-0,6	
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,7	0,9	-12,8	32,9	6,9	23,5	27,7	5,5	-8,3	6,2	7,4	-5,4	10,0	6,9	
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,5	-35,2	-22,0	18,4	-36,8	-55,1	-54,0	-54,8	-73,2	22,1	53,3	-7,4	-72,5	-41,7	
C27 Proizvodnja električne opreme	1,4	40,1	-11,3	-7,0	57,6	84,4	77,1	21,3	13,4	3,3	7,8	69,0	14,7	33,6	
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,3	11,0	-0,6	33,7	43,6	12,6	41,7	13,7	-13,1	-25,6	52,4	0,5	-4,5	9,0	
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,7	-4,1	2,3	46,7	36,5	38,4	28,9	25,4	13,4	23,5	31,4	-6,8	-12,2	19,3	
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	-33,4	60,7	-38,6	2,7	69,0	-86,7	-66,4	-27,8	-37,5	-19,6	-34,3	7,1	-27,1	
C31 Proizvodnja namještaja	2,4	-24,3	36,3	-11,1	20,4	-2,9	-29,1	3,8	-11,9	-6,5	-9,3	-15,8	13,3	-5,3	
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	1,9	-6,0	17,7	54,3	-2,2	12,5	-9,3	13,4	7,2	22,8	2,2	39,4	13,5	
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	0,4	-12,3	-32,9	127,9	-40,0	-6,6	-28,9	-31,5	-38,2	10,4	-21,5	-21,3	-10,7	-23,3	
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	19,6	3,3	-10,9	7,8	-7,1	-9,1	-22,2	-24,4	-9,5	-5,5	-3,9	-8,3	-9,8	-11,6	

Izvor: Zavod za statistiku FBiH-FZZS

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u RS

stopa rasta g/g

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima		Struktura 2010=100	2011		2012		2013		2014												2015		
Industrija ukupno			Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan	Feb	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Jan-Sep					
Proizvodi za međufaznu potrošnju			6,1	-7,0	2,9	12,8	11,1	11,4	-1,4	-10,4	8,5	-1,8	-7,5	0,8	1,7								
Energija			5,3	-4,6	4,3	-0,7	-5,6	-16,4	-16,6	-6,3	-11,0	-20,8	-21,1	21,5	-9,1								
Kapitalni proizvodi			7,9	-2,4	-23,7	21,1	28,9	21,9	-0,1	12,0	-16,9	31,8	-3,4	12,3	10,1								
Trajni proizvodi za široku potrošnju			2,9	-0,2	13,4	12,7	17,5	10,8	9,5	-13,9	13,8	-5,9	26,0	26,2	9,8								
Netrajni proizvodi za široku potrošnju			2,0	-2,8	16,6	-0,8	13,9	9,0	0,7	15,7	12,2	8,8	1,1	4,4	7,0								
B Vađenje ruda i kamena			17,7	-4,0	4,4	6,1	13,1	12,2	9,7	-23,1	-13,8	-11,2	-5,7	-0,2	-3,0								
C Prerađivačka industrija			5,5	-4,4	4,2	9,6	14,0	8,7	-7,3	10,8	6,0	3,6	-3,9	5,4	4,7								
D Proizvodnja i snabijevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1			-0,1	-4,3	1,8	-8,6	-12,7	-20,3	-17,8	-13,6	-13,3	-22,5	-15,9	31,0	-11,9								
B05 Vađenje ugljena i lignita			22,5	-6,0	5,4	10,3	10,7	12,8	15,4	-13,4	-34,9	-15,8	-2,3	13,1	-2,6								
B07 Vađenje metalnih ruda			4,2	7,1	9,6	20,4	22,0	3,6	-8,5	-33,5	3,6	-9,7	-11,0	-17,8	-5,5								
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena			1,2	-18,9	-23,7	52,4	42,8	-3,1	6,7	-15,9	1,3	0,6	-15,4	-28,8	-5,8								
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda			9,6	-0,1	14,8	2,0	10,9	-0,4	-3,2	6,0	9,5	21,0	4,8	7,4	6,4								
C11 Proizvodnja pića			1,4	-0,7	13,7	15,8	0,3	40,7	-6,7	6,8	8,5	9,1	-5,1	-13,3	4,4								
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda			0,1	-36,4	-22,5	-98,8	-97,2	-59,1	-95,2	-63,0	-70,6	-82,5	-50,2	24,8	-81,6								
C13 Proizvodnja tekstila			1,3	-58,7	20,7	-11,4	-17,6	-9,1	-31,7	-20,8	-24,2	-23,9	-33,4	-15,0	-20,9								
C14 Proizvodnja odjeće			1,9	-15,9	31,2	13,3	95,9	54,2	63,6	34,8	32,9	-10,5	-2,8	6,4	23,0								
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda			4,6	-8,8	12,8	-4,2	20,6	28,2	19,4	41,3	17,2	7,8	1,8	18,2	16,2								
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala			5,2	1,9	13,6	20,2	33,4	17,1	-2,2	-12,2	7,1	-5,3	-6,3	-4,4	2,8								
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira			1,5	-3,0	4,4	2,1	-3,4	-2,1	-8,7	5,5	-9,0	-5,0	-3,7	2,9	-2,5								
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa			0,8	8,3	-27,9	-11,5	25,5	7,4	9,2	1,3	2,8	35,7	5,3	4,4	9,0								
C19 Proizvodnja koka i rafiniranih naftnih proizvoda			3,4	-12,2	6,0	1,6	-2,3	-79,5	-60,9	300,03	88,1	-23,4	-64,5	0,0	-11,3								
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda			2,1	5,1	9,5	31,9	17,0	26,6	-7,3	23,8	42,4	13,8	-1,2	-1,7	15,0								
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farm. preparata			0,4	47,7	10,9	58,8	-14,1	-11,2	-28,0	-1,0	-7,4	-36,6	22,8	-37,1	-9,6								
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa			32,2	-17,7	33,7	57,1	20,7	44,1	39,7	19,3	44,5	32,7	9,8	29,0	31,7								
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda			-0,1	-18,2	-30,9	133,6	142,9	61,9	16,0	-25,0	-1,2	-1,5	6,6	9,1	11,7								
C24 Proizvodnja baznih metala			3,2	-16,5	-30,3	12,3	-33,3	-44,4	-34,1	-45,6	-34,8	-35,4	-57,3	-13,0	-34,3								
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme			6,2	3,2	3,6	6,4	32,6	20,1	-4,0	16,7	13,2	12,3	-12,4	23,9	11,4								
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda			0,2	26,6	-59,3	1,8	7,7	-16,3	-25,8	-16,4	-31,9	-35,7	6,4	-16,4	-15,1								
C27 Proizvodnja električne opreme			35,5	-1,6	40,1	-32,3	-35,1	-5,7	-7,1	-7,7	-7,9	-2,5	6,2	-8,6	-11,9								
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.			-12,5	-7,6	69,9	-17,3	-21,9	-5,8	-1,4	5,4	-36,0	79,8	-18,3	0,5	-6,1								
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica			0,7	-28,5	14,4	7,9	58,0	31,4	7,7	-5,0	-9,7	1,6	-18,0	-15,0	4,2								
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava			0,0	44,0	28,2	-1,2	-28,6	-28,2	-56,4	-44,4	-38,5	221,2	300,02	18,7	-13,2								
C31 Proizvodnja namještaja			-22,7	-8,2	20,7	16,2	21,3	14,0	8,9	-14,5	20,4	-4,8	31,1	31,4	12,5								
C32 Ostala prerađivačka industrija			2,7	26,5	160,9	-8,1	16,7	16,7	-53,3	-0,2	-7,1	11,2	-7,0	66,1	-4,2								
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme			0,3	28,5	-22,7	21,2	7,6	30,9	6,4	-12,6	-18,8	12,0	5,0	36,0	7,7								
D35 Proizvodnja i snabijevanje električnom energijom i plinom			3,8	11,1	1,8	-20,8	-12,7	-20,3	-47,8	-13,6	-13,3	22,5	-15,9	31,0	-11,9								
			-0,1	-4,3	2,5	-8,6	-12,7	-20,3	-17,8	-13,6	-13,3	22,5	-15,9	31,0	-11,9								

Tabela 4: Realni sektor - industrija i usluge (Rast g/g u %)

		2009	2010	2011	2012	2013	2014		2013				2014		
							jan-sep		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3
Industrija	Industrijska proizvodnja - fizički obim	-6,6	4,3	2,3	-3,6	5,2	0,4		4,8	5,9	3,3	6,8	4,3	-3,4	0,7
	Intermedijarni proizvodi	-19,2	9,9	5,2	-4,1	4,5	5,0		1,6	1,9	4,8	9,6	15,0	0,3	1,8
	Energija	3,2	0,6	2,1	-7,4	6,5	-7,4		9,1	2,6	7,6	6,3	-7,3	-9,6	-5,2
	Kapitalni proizvodi	-32,0	-4,9	-2,6	-0,3	10,3	2,3		17,4	15,1	-1,1	12,7	14,3	-3,5	-1,7
	Trajni proizvodi za široku potrošnju	-25,6	14,3	4,6	15,7	-4,3	2,8		1,0	-7,6	-6,1	-4,0	6,8	-1,9	3,7
Građevinarstvo	Netrajni proizvodi za široku potrošnju	-3,8	0,1	1,5	-0,2	4,8	4,2		5,5	14,9	0,8	-0,5	5,9	-0,1	7,2
	Vrijednost izvršenih građevinskih radova	-19,9*	-17,6*	6,4*	1,9*	3,0*	-		7,4*	6,7*	5,2*	-3,4*	16,6^	3,3^	-
	Stambene zgrade	-24,5*	-24,2*	5,7*	-14,9*	-17,7*	-		14,7*	-40,2*	-5,9*	-19,6*	-	-	-
	Nestambene zgrade	-25,1*	-32,1*	7,4*	-13,4*	-1,0*	-		-15,0*	0,9*	12,4*	-3,6*	-	-	-
	Saobraćajna infrastruktura	-18,1*	3,5*	8,3*	10,1*	17,3*	-		27,1*	48,9*	11,8*	0,3*	-	-	-
	Cjevodvi, komunikacijski i električni vodovi	3,7*	-25,1*	3,3*	15,8*	-17,4*	-		-3,0*	-44,1*	-21,1*	4,1*	-	-	-
	Cestovni (prevezeno robe)	-11,3	-4,6	-0,1	30,2	-4,2	-		-7,4	-7,7	-7,4	6,1	5,6	6,9	-
	Cestovni (prevezeni putnici)	-5,3	3,7	1,8	7,5	-3,6	-		-4,3	-8,0	-8,1	5,7	-12,3	-27,6	-
	Gradsko - Prigradski prevoz (prevezeni putnici)	-0,5	2,3	-4,4	-2,8	-9,6	-		-13,8	-9,1	-4,7	-10,2	-9,8	-7,3	-
	Željeznički (prevezeno robe)	-15,8	15,9	10,4	-4,7	-3,4	-		12,4	-8,8	-8,1	-6,1	-0,2	-4,7	-
Turizam	Željeznički (prevezeni putnici)	-27,5	-1,3	-8,6	3,0	-24,0	-		-6,1	-31,8	-29,7	-22,5	-5,7	-24,0	-
	Realni rast prometa	-7,1	17,4	6,9	1,9	5,0	0,9		4,4	6,0	4,4	5,3	1,7	-1,1	2,1
	Dolasci turista - ukupno	-6,3	14,6	4,5	9,0	12,9	-1,0		7,7	-	-	-	-4,0	-	-
	Domaći turisti	-9,5	11,2	1,1	5,1	2,1	-3,4		-0,2	-	-	-	-2,0	-	-
	Strani turisti	-3,3	17,5	7,2	11,9	20,5	0,3		15,8	-	-	-	-5,7	-	-

Izvor: BHAS i entitetski zavodi za statistiku

* Ponderisani prosjek entitetskih indeksa objavljenih od strane entitetskih statističkih zavoda

^ Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

			2009	2010	2011	2012	2013	2014	2013			2014				
								jan-sep	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	
Proizvodnja i građevinarstvo	Industrijska proizvodnja - fizički obim	FBIH	-11,8	3,8	0,9	-3,7	7,3	0,8	6,5	5,2	1,4	8,1	5,1	-	-	
		RS	19,0	5,0	4,7	-4,2	4,1	0,1	-0,1	6,1	7,2	3,2	3,9	-	-	
	Građevinarstvo (vrijednost radova)	FBIH	-28,2	-13,6	14,0	9,7	4,5	-	21,3	8,3	5,8	-7,9	14,2^	1,6^	-	-
		RS	-8,0	-21,9	-2,1	-7,9	0,9	-	-15,8	4,0	4,2	2,4	19,5^	10,9^	-	-
Prijevoz	Cestovni (prevezeno robe)	FBIH	-16,8	3,7	7,7	24,3	-11,6	5,5	-8,7	-16,6	-18,5	-6,3	1,6	4,5	3,8	
		RS	-9,8	3,6	20,3	18,4	11,6	3,2	16,7	5,4	6,3	22,5	14,8	-3,8	1,7	
	Cestovni (prevezeni putnici)	FBIH	-1,4	0,3	-0,5	6,4	-5,2	-41,3	-6,8	-10,3	-7,5	3,6	-39,7	-41,3	-42,9	
		RS	-17,3	17,8	14,9	-0,3	-0,5	16,9	1,9	-2,2	-8,3	6,9	0,9	7,3	32,2	
	Gradsko - Prigradski Prijevoz (prevezeni putnici)	FBIH	-2,1	2,4	-4,7	-4,3	-7,8	-7,4	-4,6	-9,5	-4,9	-11,4	-10,8	-7,4	-3,4	
		RS	8,7	3,7	2,5	2,0	-3,5	-5,5	0,9	-7,6	-3,7	-3,4	-4,6	-7,6	-4,0	
	Željeznički (prevezeno robe)	FBIH	-13,6	11,0	15,9	-9,4	-0,2	5,5	19,3	-11,7	-4,8	3,0	2,8	3,2	10,6	
		RS	-19,2	24,0	2,0	3,5	-3,4	-4,4	25,1	-4,4	-12,7	-13,4	-5,3	-15,6	7,5	
	Željeznički (prevezeni putnici)	FBIH	-12,5	7,4	1,6	4,2	-20,8	-13,5	-10,0	-22,4	-28,6	-4,5	-2,2	-20,7	-15,5	
		RS	-38,5	-10,3	-21,1	1,3	-34,3	-23,0	-23,1	-45,1	-31,7	-30,6	-12,0	-29,7	-26,8	
Maloprodaja	Realni rast prometa (deflacija indeksom CPI za 2007-12)	FBIH	-9,7	4,2	8,5	2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		RS	-9,8	3,5	3,6	0,2	-	-	-2,3	0,1	-0,2	3,9	-	-	-	-
Turizam	Dolasci domaćih turista	FBIH	-14,2	16,7	2,9	18,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		RS	-4,9	6,1	-0,6	-0,8	3,0	-1,7	4,8	-	-	-	2,1	-	-	
	Dolasci stranih turista	FBIH	-0,6	25,3	9,2	12,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		RS	-7,2	1,3	2,4	4,7	11,9	3,5	9,1	-	-	-6,7	-	-	-	
Ugostiteljstvo	Nominalni rast prometa	FBIH	-2,9	6,9	-0,7	16,3	6,2	10,9	6,3	3,9	3,2	11,8	2,7	5,3	18,6	
		RS	-2,6	5,0	-4,2	13,9	6,4	11,9	5,7	3,7	3,5	13,3	4,2	6,4	19,1	
	Realni rast prometa (deflacija indeksom CPI)	Nominalni rast prometa	-0,1	1,2	0,2	5,7	7,0	-	11,8	7,4	4,8	4,9	-0,9	-3,1	1,2	
		Realni rast prometa (deflacija indeksom CPI)	0,3	-1,2	-3,5	3,5	7,0	-	10,6	6,9	5,0	6,4	0,8	-1,3	1,9	

[^] Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

Izvori: Entitetski zavodi za statistiku

Tabela 6: Tržište rada

Period	Broj zaposlenih lica*			Broj nezaposlenih lica			Stopa nezaposlenosti				Prosječne neto plate				Prosječne penzije**			
	BiH	FBIH	RS	BD	osobe	BiH	FBIH	RS	BD	%	BiH	FBIH	RS	BD	BiH	FBIH	RS	BD
															KM			
Ø 2011.	691.036	440.747	238.956	16.347	529.644	367.515	150.344	11.785	41,9	38,6	816	819	809	808	338	349	321	319
Ø 2012.	686.852	437.331	238.178	16.113	543.420	377.957	153.225	12.238	43,2	39,1	826	830	818	819	336	351	312	311
Ø 2013.	690.088	435.113	238.640	16.259	552.461	388.704	151.290	12.467	43,4	38,8	827	835	808	817	337	348	318	310
I-X 2012.	688.021	437.906		16.050	541.859	376.182	153.414	12.262	43,3		824	827	817	819	337	352	313	311
I-X 2013.	690.408	434.484		16.316	552.430	387.903	152.087	12.440	43,3		825	833	807	816	336	349	316	309
I-X 2014.	698.894	442.051		16.325	550.247	391.060	146.995	12.192	42,8		829	832	824	817	353	366	331	322
I-2013.	689.390	435.709		16.231	554.640	387.330	155.155	12.155	42,8		829	836	811	824	336	350	315	310
II-2013.	687.906	433.439		16.313	554.605	386.432	155.672	12.501	43,4		815	817	811	810	337	351	315	309
III-2013.	686.209	432.853	236.975	16.383	553.580	386.091	154.998	12.491	43,3	39,5	819	828	799	815	337	350	315	310
IV-2013.	690.713	433.729		16.364	549.519	384.781	152.295	12.443	43,2		824	836	798	815	336	350	315	309
V-2013.	692.038	434.286		16.387	547.325	383.513	151.372	12.440	43,2		832	846	796	821	336	350	314	309
VI-2013.	692.660	435.294		16.346	548.307	385.253	150.601	12.453	43,2		822	825	816	820	336	350	315	309
VII-2013.	692.152	435.407		16.316	552.989	390.458	150.091	12.440	43,3		830	841	803	815	336	349	314	309
VIII-2013.	689.976	433.504		16.315	555.820	394.109	149.307	12.404	43,2		828	835	811	815	334	346	314	308
IX-2013.	692.633	436.137	240.305	16.193	555.087	393.157	149.293	12.637	43,8	38,3	826	832	813	806	338	346	326	313
X-2013.	688.434	435.813		16.172	552.707	391.155	148.917	12.635	43,9		833	845	808	811	338	346	325	313
XI-2013.	688.855	436.593		15.997	551.474	390.225	148.496	12.753	44,4		828	836	811	827	338	346	325	313
XII-2013.	690.087	438.593		16.095	553.481	391.942	149.284	12.255	43,2		838	845	820	831	338	347	325	313
I-2014.	692.234	436.410		16.167	557.314	394.856	150.193	12.265	43,1		838	850	810	824	352	365	332	323
II-2014.	693.155	438.011		16.262	556.892	394.350	150.042	12.500	43,5		822	822	822	811	352	366	332	324
III-2014.	695.785	439.496	239.986	16.305	552.452	391.838	148.253	12.361	43,1	38,2	826	831	815	831	352	365	331	323
IV-2014.	699.601	442.111		16.389	546.739	388.408	146.172	12.159	42,6		832	836	821	820	354	369	331	322
V-2014.	700.880	443.155		16.425	544.594	386.801	145.799	11.994	42,2		830	835	818	815	354	369	331	324
VI-2'14.	700.659	443.752		16.337	545.362	387.405	145.938	12.019	42,4		829	827	837	817	353	368	331	322
VII-2014.	701.348	444.506		16.336	548.612	389.861	146.616	12.135	42,6		836	840	830	813	353	367	331	322
VIII-2014.	701.654	444.597		16.334	552.319	394.168	145.984	12.167	42,7		825	826	825	809	352	365	331	321
IX-2014.	704.724	446.417		16.368	547.937	391.856	143.955	12.126	42,6	100,0	826	824	831	815	352	366	331	321

Izvor: Agencija za statistiku BiH, entitetski Zavodi za statistiku, Zavod za zapošljavanje FBIH, RS i BD, Zavod za MIO/PIO FBIH i Fond PIO RS

* Broj zaposlenih lica u BiH, izvor: Agencija za statistiku BiH; broj zaposlenih lica u FBIH i RS, izvor: entitetski zavodi za statistiku.

** Prosječne penzije u BiH su izračunate na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

Tabela 7: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj razdoblja)

Razdoblje	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Primarni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	M2 ukupno
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
I-IX 2012.	2.733,2	2.859,1	13,0	2.421,4	3.788,0	2.515,5	1.037,4	4.978,3	5.605,3	6.209,4	8.531,2	14.740,5
I-XII 2012.	2.747,5	3.040,6	13,6	2.414,3	3.728,4	2.672,7	1.053,0	5.042,2	5.801,7	6.142,7	8.767,8	14.910,5
I-III 2013.	2.696,0	2.933,0	12,2	2.403,2	3.839,2	2.715,7	1.061,7	5.107,1	5.641,2	6.242,4	8.884,4	15.126,9
I-VI 2013.	2.765,8	2.982,5	13,8	2.441,2	3.817,4	2.776,7	1.156,8	5.042,7	5.762,1	6.258,6	8.976,2	15.234,9
I-IX 2013.	2.870,7	3.388,6	13,8	2.506,8	4.124,4	2.888,1	1.133,3	5.081,1	6.273,1	6.631,2	9.102,5	15.733,7
I - XII 2013.	2.909,9	3.475,3	15,9	2.542,3	4.153,3	3.006,3	1.189,3	5.203,1	6.401,0	6.695,6	9.398,7	16.094,3
I - III 2014.	2.929,2	3.365,6	12,4	2.542,1	4.123,2	3.086,2	1.154,9	5.248,3	6.307,2	6.665,3	9.489,4	16.154,7
I - VI 2014.	3.006,4	3.404,6	8,6	2.618,7	4.128,4	3.108,3	1.214,9	5.231,5	6.419,5	6.747,2	9.554,7	16.301,9
I - IX 2014.	3.158,2	3.915,3	7,8	2.752,9	4.525,5	3.165,7	1.258,6	5.275,5	7.081,2	7.278,4	9.699,8	16.978,1
g/g stopa rasta												
I-IX 2012.	6,7%	-6,4%	34,0%	7,5%	-0,8%	16,7%	-7,5%	4,0%	-0,3%	2,3%	5,8%	4,3%
I-XII 2012.	3,9%	-4,8%	22,5%	2,0%	-2,4%	16,9%	-4,3%	4,0%	-0,8%	-0,7%	6,5%	3,4%
I-III 2013.	2,4%	4,8%	-60,3%	3,1%	2,5%	14,2%	0,2%	6,5%	3,3%	2,7%	7,9%	5,7%
I-VI 2013.	4,3%	14,9%	13,1%	3,6%	2,8%	14,5%	6,1%	2,6%	9,6%	3,1%	6,5%	5,1%
I-IX 2013.	5,0%	18,5%	6,3%	3,5%	8,9%	14,8%	9,2%	2,1%	11,9%	6,8%	6,7%	6,7%
I - XII 2013.	5,9%	14,3%	16,8%	5,3%	11,4%	12,5%	12,9%	3,2%	10,3%	9,0%	7,2%	7,9%
I - III 2014.	8,7%	14,7%	1,5%	5,8%	7,4%	13,6%	8,8%	2,8%	11,8%	6,8%	6,8%	6,8%
I - VI 2014.	8,7%	14,2%	-37,8%	7,3%	8,1%	11,9%	5,0%	3,7%	11,4%	7,8%	6,4%	7,0%
I - IX 2014.	10,0%	15,5%	-43,7%	9,8%	9,7%	9,6%	11,1%	3,8%	12,9%	9,8%	6,6%	7,9%

Izvor: Centralna banka BiH

Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Kod	00		01		02		03		04		05		06	
Opis koda	Opšti indeks*		Hrana i bezalkoholna pića		Alkoholna pića i duvan		Odjeća i obuća		Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti		Namještaj, pokućstvo i redovno održavanje		Zdravstvo	
Vrsta indeksa	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g
Ø 2011.		103,7		106,0		108,2		92,7		103,1		101,1		98,1
Ø 2012.		102,1		101,8		109,9		93,9		102,9		101,2		99,7
Ø 2013.		99,9		100,0		106,4		91,0		100,8		100,1		98,3
I-IX 2012.		102,1		101,5		110,0		93,7		103,4		101,4		99,7
I-IX 2013.		100,3		101,2		106,4		90,1		101,0		100,3		98,3
I-IX 2014.		98,8		96,7		106,2		94,9		99,6		99,3		100,1
I-2013.	106,7	101,3	109,8	102,8	125,9	106,4	80,0	89,0	109,9	101,5	102,2	100,1	96,6	98,6
II-2013.	106,7	101,0	109,9	101,6	125,9	106,2	78,5	93,6	109,9	101,2	102,1	99,9	96,6	98,6
III-2013.	106,8	100,6	110,0	101,4	126,2	106,6	79,5	94,4	109,5	101,1	102,1	99,9	96,3	98,3
IV-2013.	106,2	100,4	110,1	101,4	126,2	106,2	80,5	96,0	104,1	100,7	102,6	100,4	96,1	98,0
V-2013.	106,1	100,4	110,3	101,3	126,4	106,5	80,6	96,9	104,1	100,6	102,7	100,6	96,1	97,9
VI-2013.	106,1	101,0	110,1	102,1	126,6	106,5	80,3	97,2	103,9	100,6	102,8	100,5	96,2	98,4
VII-2013.	105,2	100,8	107,7	101,0	126,8	106,4	77,7	97,3	103,9	100,7	102,8	100,5	96,1	98,2
VIII-2013.	104,8	99,8	106,5	100,4	126,8	106,4	75,9	88,0	104,7	101,2	102,7	100,3	96,0	98,4
IX-2013.	104,9	99,5	106,0	98,5	126,8	106,2	77,8	97,6	104,7	101,2	102,5	100,1	96,1	98,2
X-2013.	105,1	99,1	105,2	97,3	126,9	106,4	79,5	98,0	109,6	100,6	102,2	99,7	96,1	98,0
XI-2013.	105,1	99,1	104,9	96,7	127,0	106,4	80,8	100,0	109,8	100,2	102,4	100,0	95,6	98,1
XII-2013.	104,8	98,8	104,7	96,2	126,6	106,2	79,0	98,8	109,7	100,0	101,9	99,6	95,7	98,4
I-2014.	105,0	98,5	105,4	96,0	133,3	105,8	75,8	94,8	109,7	99,9	101,7	99,5	96,0	99,4
II-2014.	105,0	98,4	105,3	95,8	133,3	105,9	74,6	95,0	109,7	99,9	101,5	99,5	96,0	99,4
III-2014.	105,0	98,4	105,4	95,8	133,3	105,6	75,2	94,7	109,3	99,9	101,6	99,5	96,0	99,7
IV-2014.	104,7	98,6	106,0	96,3	133,4	105,6	76,7	95,2	103,6	99,6	101,6	99,0	96,2	100,0
V-2014.	104,8	98,7	105,8	96,0	133,1	105,4	76,8	95,4	103,9	99,8	101,7	98,9	96,5	100,4
VI-2014.	104,6	98,6	105,5	95,8	133,5	105,4	76,4	95,1	103,4	99,6	101,6	98,8	96,5	100,3
VII-2014.	104,2	99,1	105,0	97,5	134,3	106,0	72,5	93,3	103,5	99,6	102,1	99,4	96,5	100,4
VIII-2014.	104,2	99,4	104,6	98,2	135,3	106,7	72,0	94,8	103,5	98,9	102,1	99,4	96,8	100,8
IX-2014.	104,8	99,9	105,2	99,3	138,2	109,1	75,1	96,4	103,8	99,1	102,1	99,6	97,0	101,0

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena - nastavak

Kod	07		08		09		10		11		12	
Opis koda	Prevoz		Komunikacije		Rekreacija i kultura		Obrazovanje		Restorani i hoteli		Ostala dobra i usluge	
Vrsta indeksa	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g
Ø 2011.		107,5		105,4		100,6		100,0		101,8		100,0
Ø 2012.		104,8		101,5		100,5		100,0		101,7		101,0
Ø 2013.		98,9		100,2		101,0		101,4		100,4		100,3
I-IX 2012.		105,2		101,6		100,4		99,7		102,1		100,9
I-IX 2013.		98,9		100,2		101,1		101,6		100,5		100,4
I-IX 2014.		99,4		102,5		100,3		100,6		100,2		100,1
I-2013.	111,6	101,4	107,2	100,1	101,5	101,1	101,0	100,9	103,9	100,4	101,5	101,3
II-2013.	112,3	100,9	107,2	100,1	101,5	101,1	101,3	101,2	103,9	100,5	101,1	100,8
III-2013.	112,4	99,1	107,2	100,1	102,0	100,9	101,3	101,8	103,8	100,3	101,3	100,7
IV-2013.	111,5	97,4	107,2	100,2	102,0	100,8	101,3	101,8	104,0	100,5	101,3	100,7
V-2013.	110,5	97,6	107,2	100,2	101,9	100,8	101,3	101,8	104,0	100,5	101,0	100,2
VI-2013.	110,7	99,4	107,2	100,2	102,4	101,3	101,3	101,8	104,1	100,6	101,0	100,1
VII-2013.	110,7	100,1	107,2	100,2	102,9	101,7	101,3	101,8	104,1	100,6	101,0	100,0
VIII-2013.	111,2	97,9	107,3	100,3	103,0	101,4	101,3	101,8	104,1	100,6	101,3	100,0
IX-2013.	112,2	97,0	107,3	100,3	102,1	100,7	101,7	101,7	104,1	100,4	101,3	99,9
X-2013.	111,8	98,0	107,2	100,3	102,1	100,8	101,7	100,8	104,1	100,3	101,3	99,9
XI-2013.	111,4	99,1	107,2	100,3	102,0	100,7	101,7	100,8	104,1	100,2	101,5	100,1
XII-2013.	111,1	99,4	107,3	100,3	102,0	100,7	101,7	100,8	104,1	100,2	101,5	100,1
I-2014.	110,9	99,4	106,9	99,7	101,9	100,5	101,7	100,7	104,1	100,3	101,3	99,8
II-2014.	110,6	98,5	110,3	102,9	101,9	100,4	101,7	100,4	104,1	100,3	101,3	100,1
III-2014.	110,6	98,4	110,3	102,9	102,2	100,2	101,7	100,4	104,1	100,3	101,3	100,0
IV-2014.	110,5	99,1	110,3	102,9	102,1	100,1	101,7	100,4	104,1	100,1	101,3	100,0
V-2014.	110,7	100,1	110,3	102,9	102,1	100,2	101,7	100,4	104,1	100,2	101,5	100,5
VI-2014.	110,6	99,9	110,3	102,9	102,5	100,1	101,7	100,4	104,2	100,2	101,2	100,2
VII-2014.	110,7	100,0	110,3	102,9	103,1	100,2	101,7	100,4	104,2	100,2	101,4	100,3
VIII-2014.	111,1	99,9	110,3	102,8	103,2	100,2	102,4	101,1	104,5	100,4	101,2	99,9
IX-2014.	111,1	99,0	110,4	103,0	102,8	100,8	102,9	101,1	104,5	100,4	101,1	99,8

Tabela 9: Rast i sektorska struktura kredita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Krediti općoj vladi	Kredit nefinancijskim javnim poduzećima	Kredit nefinancijskim privatnim poduzećima	Kredit stanovništvu	Ostali kredit [*]	Ukupni kredit
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
I - IX 2012	833,4	783,9	7.395,0	6.808,9	92,4	15.913,7
I - XII 2012	826,9	785,4	7.437,2	6.794,7	97,5	15.941,7
I - III 2013	835,7	831,9	7.452,9	6.787,5	105,8	16.013,6
I - VI 2013	846,9	843,5	7.457,4	6.876,2	114,7	16.138,7
I - IX 2013	870,2	820,5	7.437,3	6.989,3	91,5	16.208,7
I - XII 2013	902,9	828,7	7.521,2	7.065,2	86,9	16.405,0
I - III 2014	929,6	821,9	7.631,7	7.152,8	88,2	16.624,1
I - VI 2014	1.017,1	820,6	7.609,0	7.322,3	91,2	16.860,2
I - IX 2014.	1.021,9	842,0	7.497,7	7.405,4	90,1	16.857,1
Stopa rasta (g/g)						
I - IX 2012	63,1%	4,0%	1,4%	5,1%	6,8%	5,2%
I - XII 2012	31,8%	2,8%	4,4%	1,3%	4,6%	4,1%
I - III 2013	23,2%	5,0%	2,5%	1,4%	15,5%	3,2%
I - VI 2013	22,5%	5,0%	1,3%	1,3%	9,1%	2,5%
I - IX 2013	4,4%	4,7%	0,6%	2,6%	-1,0%	1,9%
I - XII 2013	9,2%	5,5%	1,1%	4,0%	-10,9%	2,9%
I - III 2014	11,2%	-1,2%	2,4%	5,4%	-16,7%	3,8%
I - VI 2014	20,1%	-2,7%	2,0%	6,5%	-20,5%	4,5%
I - IX 2014.	17,4%	2,6%	0,8%	6,0%	-1,5%	4,0%

Izvor: Centralna banka BiH

^{*}U ostalim kreditima su krediti dani ostalim finansijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali krediti.

Tabela 10: Rast i sektorska struktura depozita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Depozit i opće vlade	Depoziti nefinancijski h javnih poduzeća	Depoziti nefinancijski h privatnih poduzeća	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti *	Ukupni depoziti
	1	2	3	4	5	6=1+...+ 5
I - IX 2012	1.319,0	1.553,1	1.719,5	7.331,2	1.047,3	12.970,0
I - XII 2012	1.319,1	1.405,6	1.860,7	7.396,1	1.161,7	13.143,1
I - III 2013	1.195,5	1.388,3	1.887,4	7.883,6	1.117,9	13.472,8
I - VI 2013	1.126,2	1.383,3	1.937,9	7.931,1	1.095,9	13.474,5
I - IX 2013	1.178,0	1.408,1	2.135,3	8.094,3	1.114,0	13.929,7
I - XII 2013	1.161,8	1.339,9	2.198,5	8.363,9	1.185,7	14.249,9
I - III 2014	1.272,9	1.370,9	2.100,3	8.495,3	1.188,4	14.427,7
I - VI 2014	1.292,0	1.170,6	2.179,7	8.690,7	1.189,4	14.522,4
I - IX 2014.	1.553,7	1.147,9	2.412,1	8.900,4	1.256,6	15.270,7
Stopa rasta g/g						
I - IX 2012	-15,3%	-10,1%	2,7%	7,5%	15,9%	2,6%
I - XII 2012	-11,3%	-13,8%	3,2%	8,6%	4,3%	2,6%
I - III 2013	-8,8%	-7,8%	12,3%	9,8%	3,3%	5,6%
I - VI 2013	-14,6%	-10,9%	12,7%	8,2%	4,6%	3,9%
I - IX 2013	-10,7%	0,2%	14,8%	9,4%	-4,1%	6,0%
I - XII 2013	-11,9%	3,3%	11,0%	9,3%	10,4%	6,9%
I - III 2014	6,5%	-1,3%	11,3%	7,8%	6,3%	7,1%
I - VI 2014	14,7%	-15,4%	12,5%	9,6%	8,5%	7,8%
I - IX 2014	31,9%	-18,5%	13,0%	10,0%	12,8%	9,6%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim depozitima su depoziti sektora ostalih financijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali depoziti.

Tabela 11: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM (u %, na godišnjoj razini)

Godi...	Mjesec	POTROŠAČKI KREDITI					STAMBENI KREDITI					OSTALI KREDITI				
		promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godi... IPFKS		preko 5 godi... IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godi... IPFKS		preko 10 godi... IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godi... IPFKS		preko 5 godi...
		s orgi...Inim dospijecem preko 1 godine					s orgi...Inim dospijecem preko 1 godine					s orgi...Inim dospijecem preko 1 godine				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2013.	01.	8,11	8,44	7,42	...	...	6,26	...	...	...	...	8,81	8,63	7,34	6,67	6,67
2013.	02.	8,48	8,82	7,01	...	...	6,67	...	...	...	...	8,75	8,39	7,84	6,07	6,07
2013.	03.	8,23	8,50	7,05	...	6,44	6,51	6,78	7,06	...	...	8,61	8,45	8,03	5,69	5,69
2013.	04.	8,12	8,37	6,43	...	6,62	6,62	...	...	...	...	8,35	8,52	7,98	7,58	7,58
2013.	05.	8,32	...	6,38	...	6,26	...	...	...	...	...	7,83	8,03	7,88	6,14	6,14
2013.	06.	7,34	6,96	6,70	...	5,92	...	...	...	...	...	7,93	7,97	8,09	6,53	6,53
2013.	07.	7,55	7,49	...	...	...	...	...	...	...	...	8,34	8,25	7,87	6,27	6,27
2013.	08.	7,44	...	...	...	6,23	...	...	...	...	...	8,20	8,35	7,89	6,00	6,00
2013.	09.	7,49	...	...	...	6,23	...	...	...	...	...	7,95	7,91	7,38	6,01	6,01
2013.	10.	7,58	...	6,40	...	6,17	...	...	...	...	...	7,77	7,66	6,79	6,94	6,94
2013.	11.	8,01	7,47	...	...	...	...	...	...	...	...	7,61	7,58	6,77	7,27	7,27
2013.	12.	7,11	...	...	...	6,13	...	...	...	...	...	7,68	7,55	7,02	7,08	7,08
2014.	01.	6,83	...	6,08	...	6,76	...	...	...	...	...	7,75	7,65	7,21	6,84	6,84
2014.	02.	6,18	...	...	...	7,04	...	6,67	...	...	...	7,87	7,66	8,65	8,71	8,71
2014.	03.	7,54	7,43	...	...	...	...	6,30	...	...	...	7,94	7,53	6,96	8,01	8,01
2014.	04.	7,78	7,96	5,18	5,65	6,06	...	...	...	...	...	7,33	7,13	7,01	7,53	7,53
2014.	05.	7,91	8,03	5,54	...	6,36	...	7,15	...	...	...	7,40	7,31	6,17	7,74	7,74
2014.	06.	7,51	7,85	5,24	...	...	6,54	6,38	...	...	...	7,41	7,35	6,18	7,89	7,89
2014.	07.	7,77	7,92	...	...	6,16	6,16	...	...	...	...	7,58	7,49	6,30	7,28	7,28
2014.	08.	7,63	7,76	...	6,27	6,03	6,03	...	...	...	...	7,82	7,76	6,92	7,98	7,98
2014.	09.	7,67	7,73	...	...	6,51	6,48	8,02	...	...	...	7,78	8,03	6,99	7,92	7,92

Izvor: Central... banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose ... nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 12: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima u KM (u %, na godišnjoj razini)

Godina	Mjesec	do iznosa od 0,25 milijuna EUR					preko 0,25 milijuna EUR do 1 milijuna EUR					Preko iznosa 1 milijun EUR				
		promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godina IPFKS	preko 5 godina IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godina IPFKS	preko 5 godina IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godina IPFKS	preko 5 godina IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godina IPFKS
		s originalnim dospjecom preko 1 godine	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2013.	01.		8,00	7,14	8,48	...	6,60	...	...	...	6,31	...	...	...	...	...
2013.	02.		8,10	7,69	8,38	...	6,56	7,15	...	...	6,28	...	...	...	...	...
2013.	03.		8,08	8,42	8,13	...	6,81	...	5,38	...	6,37	...	...	...	...	...
2013.	04.		8,05	7,64	8,18	...	6,92	7,20	...	...	6,16	...	...	...	...	...
2013.	05.		8,13	7,58	8,63	...	6,41	6,25	...	...	5,52	...	...	...	...	...
2013.	06.		8,01	7,51	8,28	...	6,49	7,33	...	...	6,26	...	...	...	...	...
2013.	07.		7,73	7,26	7,89	...	6,43	6,69	...	...	5,82	...	...	...	...	...
2013.	08.		8,00	7,17	7,37	...	6,56	...	7,30	...	6,50	...	...	...	...	...
2013.	09.		8,03	7,48	7,89	...	6,95	7,49	...	...	6,65	...	...	...	...	...
2013.	10.		7,86	7,28	7,25	...	6,88	...	...	...	6,31	...	...	...	...	...
2013.	11.		7,86	7,18	7,18	7,28	6,22	...	5,99	...	7,00	...	...	...	...	...
2013.	12.		8,01	7,63	7,53	7,65	6,46	6,52	...	...	7,22	7,58	7,67	...	...	...
2014.	01.		7,57	7,51	7,92	...	6,49	...	...	...	6,83	...	...	...	...	...
2014.	02.		7,50	7,57	8,40	...	5,97	6,65	7,32	...	6,66	...	...	...	...	...
2014.	03.		7,91	7,62	7,88	...	6,54	7,32	...	...	6,33	...	...	...	...	...
2014.	04.		7,70	7,83	7,62	...	6,51	5,76	...	...	6,00	...	...	...	...	...
2014.	05.		7,77	7,71	7,98	...	6,58	6,73	...	...	6,49	...	...	...	...	...
2014.	06.		7,59	7,12	8,22	...	6,25	6,87	...	...	5,92	...	5,28	...	...	...
2014.	07.		7,44	7,14	7,65	6,58	6,50	6,51	...	...	7,00	...	...	...	...	...
2014.	08.		7,27	6,85	7,99	...	6,37	7,38	6,94	...	7,19	7,60	...	...	...	...
2014.	09.		7,22	7,06	7,28	...	5,95	7,99	6,76	...	6,01	5,94	...	...	...	...

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 13: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjoj razini)

Depoziti stanovništvu											
Godina	Mjesec	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		s dogovorenim dospijanjem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijanjem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijanjem	Depoziti po viđenju
		do 1 godine	preko 1 do 2 godine	preko 2 godine		do 1 godine	preko 1 do 2 godine	preko 2 godine			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2013.	01.	2,17	3,21	4,04	0,14	2,23	3,35	3,89	0,35	1,71	0,09
2013.	02.	2,12	3,48	3,84	0,14	2,20	3,45	4,19	0,34	1,65	0,09
2013.	03.	1,96	3,18	3,80	0,13	2,24	3,28	4,16	0,34	1,47	0,09
2013.	04.	1,96	3,46	3,58	0,13	2,24	3,27	3,78	0,32	1,79	0,09
2013.	05.	2,12	3,16	3,54	0,16	2,25	3,34	3,92	0,31	2,05	0,08
2013.	06.	2,24	3,28	3,67	0,14	2,28	3,44	4,20	0,26	2,88	0,09
2013.	07.	2,12	3,30	3,71	0,12	2,24	3,21	4,07	0,26	1,20	0,08
2013.	08.	2,23	3,40	3,64	0,12	2,31	3,36	4,09	0,25	1,35	0,09
2013.	09.	2,12	3,32	3,61	0,12	2,29	3,28	4,20	0,25	1,71	0,08
2013.	10.	2,19	3,32	3,48	0,12	2,25	3,33	4,01	0,24	1,40	0,07
2013.	11.	1,96	3,23	3,68	0,12	2,11	3,33	4,10	0,24	1,35	0,07
2013.	12.	1,97	3,19	3,87	0,12	2,07	3,19	4,05	0,24	1,23	0,07
2014.	01.	2,02	3,13	3,63	0,11	2,03	3,07	3,93	0,23	1,87	0,07
2014.	02.	1,91	3,19	3,57	0,11	1,90	3,20	3,86	0,22	1,62	0,08
2014.	03.	1,89	3,27	3,55	0,10	1,91	3,19	4,02	0,21	1,69	0,08
2014.	04.	1,63	3,21	3,36	0,10	1,80	3,33	3,57	0,22	1,95	0,10
2014.	05.	1,65	3,21	3,30	0,09	1,70	3,21	3,58	0,20	1,92	0,08
2014.	06.	1,40	3,30	3,26	0,09	1,51	3,23	3,83	0,20	1,44	0,08
2014.	07.	1,17	3,26	3,13	0,09	1,89	3,13	3,31	0,19	1,14	0,08
2014.	08.	1,55	3,22	3,18	0,09	1,66	3,10	3,37	0,16	1,08	0,06
2014.	09.	1,58	3,03	3,12	0,09	1,67	3,10	3,31	0,19	1,19	0,06
Depoziti nefinancijskih poduzeća											
2013.	01.	3,76	4,79	4,45	0,19	1,91	4,13	5,33	0,13	...	0,16
2013.	02.	3,33	4,93	4,58	0,19	2,11	4,10	4,81	0,13	...	0,16
2013.	03.	2,23	4,08	4,81	0,21	2,42	3,83	...	0,15	...	0,24
2013.	04.	2,12	4,57	4,16	0,21	1,75	4,56	4,39	0,14	...	0,18
2013.	05.	2,15	4,35	4,74	0,22	1,64	4,08	...	0,21	...	0,20
2013.	06.	2,47	4,45	3,86	0,22	1,47	4,43	...	0,21	...	0,11
2013.	07.	2,31	4,15	4,05	0,21	2,17	...	...	0,23	...	0,16
2013.	08.	2,39	4,09	4,07	0,23	1,10	4,05	3,99	0,14	...	0,16
2013.	09.	2,31	4,13	4,28	0,23	2,23	3,68	4,12	0,15	...	0,17
2013.	10.	2,32	4,04	4,53	0,25	2,05	4,08	...	0,15	...	0,16
2013.	11.	2,01	4,37	3,63	0,24	1,31	2,89	...	0,15	...	0,12
2013.	12.	1,69	3,86	3,93	0,22	2,46	3,52	...	0,14	...	0,16
2014.	01.	1,66	3,74	3,44	0,22	2,45	3,03	...	0,20	...	0,12
2014.	02.	2,35	3,95	3,95	0,22	...	3,40	4,78	0,20	...	0,17
2014.	03.	1,80	3,45	3,91	0,21	1,57	2,95	...	0,21	...	0,20
2014.	04.	1,96	3,74	4,04	0,22	2,34	3,64	...	0,24	...	0,17
2014.	05.	0,83	3,39	2,91	0,22	1,08	3,84	...	0,18	...	0,14
2014.	06.	1,15	3,15	4,50	0,20	1,52	...	3,37	0,20	...	0,09
2014.	07.	0,82	3,76	3,74	0,20	2,19	2,60	3,56	0,21	...	0,15
2014.	08.	0,91	3,01	3,65	0,21	1,31	3,05	3,41	0,21	...	0,11
2014.	09.	1,63	3,33	3,64	0,22	2,18	...	3,77	0,20	...	0,15

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope na depozite po viđenju se odnose na postojeće poslove

Kamatne stope na depozite sa dogovorenim dospjecom se odnose na nove poslove

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

Tabela 14: Uvoz i izvoz roba u BiH

Uvoz i izvoz dobara klasifikovani prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)		Uvoz						Izvoz						Pokrivenost uvoza izvozom	
		K3 2012		K3 2013		K3 2014		K3 2012		K3 2013		K3 2014			
		u 000 KM	u %	u 000 KM	u %	u 000 KM	u %	u 000 KM	u %	u 000 KM	u %	u 000 KM	u %		
	TOTAL	11.410.494	100,0%	11.156.801	100,0%	11.885.655	100,0%	5.882.699	100,0%	6.294.564	100,0%	6.407.656	100,0%	1,8%	53,9%
01	ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA	312.196	2,7%	319.993	2,9%	335.275	2,8%	101.702	1,7%	98.318	1,6%	75.488	1,2%	-23,2%	22,5%
02	PROIZVODI BILNOG PORJEKLA	526.394	4,6%	486.740	4,4%	520.006	4,4%	62.496	1,1%	86.559	1,4%	106.755	1,7%	23,3%	20,5%
03	MASTI I ULJA ŽIVOTINSKOG PORJEKLA I BILNOG PORJEKLA	122.224	1,1%	121.580	1,1%	101.663	0,9%	54.300	0,9%	68.827	1,1%	59.446	0,9%	-13,6%	58,5%
04	PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	1.120.143	9,8%	1.113.433	10,0%	1.038.357	8,7%	241.193	4,1%	243.331	3,9%	210.126	3,3%	-13,6%	20,2%
05	PROIZVODI MINERALNOG PORJEKLA	2.494.258	21,9%	2.223.114	19,9%	2.078.751	17,5%	664.667	11,3%	830.092	13,2%	685.610	10,7%	-17,4%	33,0%
06	PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	1.140.661	10,0%	1.114.508	10,0%	1.177.289	9,9%	397.277	6,8%	395.356	6,3%	426.634	6,7%	7,9%	36,2%
07	PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	630.602	5,5%	639.134	5,7%	711.207	6,0%	146.210	2,5%	168.433	2,7%	184.612	2,9%	9,6%	26,0%
08	KOŽA I KRZNO	299.586	2,6%	310.487	2,8%	363.512	3,1%	142.986	2,4%	127.965	2,0%	109.257	1,7%	-14,6%	30,1%
09	DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	118.586	1,0%	124.639	1,1%	141.868	1,2%	368.023	6,3%	412.917	6,6%	478.594	7,5%	15,9%	337,4%
10	CELULOZA, PAPIR I KARTON I NIJOVI PROIZVODI	266.211	2,3%	258.781	2,3%	283.718	2,4%	172.605	2,9%	174.511	2,8%	162.050	2,5%	-7,1%	57,1%
11	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	537.631	4,7%	600.895	5,4%	731.805	6,2%	249.609	4,2%	278.763	4,4%	317.276	5,0%	13,8%	43,4%
12	OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	181.230	1,6%	208.072	1,9%	253.014	2,1%	352.182	6,0%	419.244	6,7%	515.331	8,0%	22,9%	203,7%
13	PROIZ. OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SL. , KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	220.590	1,9%	217.272	1,9%	226.412	1,9%	36.029	0,6%	39.635	0,6%	45.472	0,7%	14,7%	20,1%
14	BISERI, PLEM. , METALI I NIJOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	8.156	0,1%	9.089	0,1%	10.447	0,1%	11.002	0,2%	33.221	0,5%	10.181	0,2%	-69,4%	97,5%
15	BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	986.809	8,6%	1.013.379	9,1%	1.099.717	9,3%	1.471.270	25,0%	1.361.101	21,6%	1.309.832	20,4%	-3,8%	119,1%
16	MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	1.346.658	11,8%	1.332.762	11,9%	1.662.724	14,0%	594.573	10,1%	633.108	10,1%	702.527	11,0%	11,0%	42,3%
17	TRANSPORTNA SREDSTVA I NIJOVI DIJELOVI I PRIBOR	714.065	6,3%	705.411	6,3%	754.048	6,3%	148.642	2,5%	193.839	3,1%	230.483	3,6%	18,9%	30,6%
18	SATOWI, MIJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	152.392	1,3%	123.564	1,1%	134.952	1,1%	14.821	0,3%	12.392	0,2%	12.346	0,2%	-0,4%	9,1%
19	ORUŽJE I MUNICIJA; NIJOVI DIJELOVI I PRIBOR	3.106	0,0%	6.479	0,1%	4.284	0,0%	41.428	0,7%	41.208	0,7%	60.056	0,9%	45,7%	1401,8%
20	RAZNI PROIZVODI	228.725	2,0%	227.059	2,0%	256.262	2,2%	611.625	10,4%	675.605	10,7%	705.501	11,0%	4,4%	275,3%
21	UMJETNIČKA DJELA, KOLEK. PREDMETI I ANTIKVITETI	269	0,0%	364	0,0%	302	0,0%	43	0,0%	126	0,0%	81	0,0%	-35,9%	26,7%
98	NERAZVRSTANO	2	0,0%	48	0,0%	39	0,0%	17	0,0%	10	0,0%	1	0,0%	-93,3%	0,0%

Izvor: Centralna Banka BiH

Tabela 15: Glavni trgovinski partneri

u 000 KM

Zemlje	IZVOZ						Promjena u %	UVOZ						Promjena u %
	K3 2012		K3 2013		K3 2014			K3 2012		K3 2013		K3 2014		
	KM	u %	KM	u %	KM	u %		ukupno	u %	ukupno	u %	ukupno	u %	
Njemačka	916,1	15,6%	990,4	15,7%	1.001,5	15,6%	1,1%	1.290,2	11,3%	1.274,2	11,4%	1.386,1	11,7%	8,8%
Hrvatska	888,2	15,1%	942,9	15,0%	709,6	11,1%	-24,7%	1.641,3	14,4%	1.486,2	13,3%	1.404,6	11,8%	-5,5%
Italija	738,0	12,5%	747,0	11,9%	907,7	14,2%	21,5%	1.047,6	9,2%	1.081,0	9,7%	1.221,7	10,3%	13,0%
Srbija	544,0	9,2%	541,5	8,6%	567,7	8,9%	4,8%	1.064,2	9,3%	1.064,1	9,5%	1.176,6	9,9%	10,6%
Slovenija	478,9	8,1%	507,8	8,1%	517,4	8,1%	1,9%	605,8	5,3%	569,2	5,1%	571,9	4,8%	0,5%
Turska	141,9	2,4%	124,6	2,0%	156,7	2,4%	25,8%	326,8	2,9%	361,1	3,2%	416,9	3,5%	15,5%
Rusija	25,1	0,4%	29,3	0,5%	38,3	0,6%	30,6%	1.186,4	10,4%	1.073,6	9,6%	931,5	7,8%	-13,2%
Ostale	2.150,4	36,6%	2.411,0	38,3%	2.508,8	39,2%	4,1%	4.248,1	37,2%	4.247,4	38,1%	4.776,4	40,2%	12,5%
UKUPNO	5.882,7	100,0%	6.294,6	100%	6.407,6	100,0%	1,8%	11.410,5	100%	11.156,8	100%	11.885,7	100,0%	6,5%

Izvor: Agencija za statistiku BiH